

Bruxelles, 9. ožujka 2018.
(OR. en)

7049/18

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0048 (COD)**

EF 73
ECOFIN 231
CODEC 360
IA 60

PRIJEDLOG

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	8. ožujka 2018.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2018) 113 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2018) 113 final.

Priloženo: COM(2018) 113 final

Bruxelles, 8.3.2018.
COM(2018) 113 final

2018/0048 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2018) 56 final} - {SWD(2018) 57 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Komisija je danas donijela paket mjera za produbljivanje unije tržišta kapitala te komunikaciju „Dovršetak unije tržišta kapitala do 2019. – vrijeme je za brže ostvarivanje rezultata”. Paket uključuje ovaj prijedlog kao i prijedlog učinkovitog okvira EU-a za pokrivene obveznice, prijedlog o olakšavanju prekogranične distribucije investicijskih fondova, prijedlog o pravu koje se primjenjuje na učinke ustupanja potraživanja na treće strane i Komunikaciju o pravu koje se primjenjuje na učinke prava vlasništva u transakcijama vrijednosnim papirima.

Ova je inicijativa dio Komisijina prioriteta uspostave unije tržišta kapitala kojom se želi proširiti pristup financiranju za inovativna poduzeća, novoosnovana poduzeća i druga neuvrštena poduzeća¹.

Zbog strukturnih neravnoteža u pogledu informacija pristup tih poduzeća financiranju danas je i dalje težak, osobito kada nakon početne faze započinju sa širenjem poslovanja Pretjerano oslanjanje na kratkoročne neosigurane kredite banaka često je skupo. Osim toga, na količinu kredita banaka novoosnovanim poduzećima i MSP-ovima u velikoj je mjeri utjecala financijska kriza iz 2008. i još uvijek nije dosegnuta razina prije krize te nedostatak sredstava uvelike pridonosi propasti novoosnovanih poduzeća. Ti su problemi znatno izraženiji u državama članicama sa slabije razvijenim tržištima kapitala i bankarskim sustavom.

Kao novi oblik financijske usluge temeljene na tehnologiji, skupno financiranje ima potencijal da bolje poveže ulagatelje s poslovnim projektima kojima je potrebno financiranje. Platforme za skupno financiranje djeluju kao posrednici između ulagatelja i poduzeća, omogućujući ulagateljima da lakše identificiraju i podupiru projekte koji ih zanimaju. Skupno financiranje može postati važan izvor nebankovnog financiranja i tako unaprijediti opće ciljeve unije tržišta kapitala u pogledu podupiranja održivije financijske integracije te privatnih ulaganja u korist otvaranja radnih mjesta i ostvarivanja gospodarskog rasta. Skupno financiranje sve se više uspostavlja kao važan dio „ljestvice financiranja” za novoosnovana poduzeća i poduzeća u ranoj fazi, koja se najčešće financiraju sredstvima članova obitelji, prijatelja i vlastitim sredstvima do kasnijih faza razvoja u kojima se javlja interes rizičnog kapitala ili čak fondova privatnog kapitala. Skupno financiranje stoga može biti alternativa neosiguranim kreditima banaka, koji su trenutačno glavni izvor vanjskog financiranja za MSP-ove, osobito u početnom fazi poslovanja.

Službe Komisije već nekoliko godina prate razvoj tržišta skupnog financiranja. U Komunikaciji objavljenoj 2014.² i radnom dokumentu službi Komisije objavljenom u

¹ U Rezoluciji Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o stvaranju unije tržišta kapitala navodi se i „da bi se unijom tržišta kapitala trebalo stvoriti primjereno regulatorno okruženje kojim će se poboljšati prekogranični pristup informacijama o poduzećima koja traže kreditiranje, strukturama vlasničkog kapitala i kvazivlasničkog kapitala u cilju promicanja rasta nebankovnih modela financiranja, kao što su grupno financiranje i tzv. pozajmljivanje „peer-to-peer”. Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o stvaranju unije tržišta kapitala (2015/2634(RSP)), točka 47. Dostupno na: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0268+0+DOC+XML+V0//HR>

² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Oslobađanje potencijala skupnog financiranja u Europskoj uniji, COM(2014) 172 final, 27.3.2014.

svibnju 2016.³ zaključeno je da u tom trenutku nije bilo puno elemenata koji bi išli u prilog političkoj intervenciji na razini EU-a. U međuvremenu su se službe Komisije obvezale da će pratiti to tržište i otada su s pomoću savjetovanja s dionicima i vanjskih studija prikupile dovoljno dokaza o preprekama prekograničnoj djelatnosti i razvoju unutarnjeg tržišta. Štoviše, stalna koncentracija europskog sektora skupnog financiranja u nekoliko država članica istaknula je potrebu da ta metoda financiranja postane široko dostupna u korist subjekata koji traže sredstva i ulagatelja u svim državama članicama.

Ovim se prijedlogom uspostavlja europska oznaka za platforme za investicijsko i kreditno skupno financiranje kojom se omogućuje prekogranično poslovanje i nastoje proporcionalno rješavati rizici. Prijedlogom se nastoji olakšati proširenje usluga skupnog financiranja na cijelom unutarnjem tržištu, čime se poboljšava pristup financiranju za poduzetnike, novoosnovana poduzeća, rastuća poduzeća i općenito za MSP-ove. Zbog toga je skupno financiranje utemeljeno na donacijama i nagradama isključeno iz područja primjene inicijative. Uključivanje tih poslovnih modela bilo bi nerazmjerno jer se oni ne odnose na financijske proizvode i neravnoteže u pogledu informacija do kojih ti proizvodi dovode. Štoviše, zakonodavstvo EU-a o zaštiti potrošača već se primjenjuje na skupno financiranje utemeljeno na nagradama sa strogim pravilima za zaštitu potrošača.

Ovaj se prijedlog ne primjenjuje na usluge koje se dodjeljuju vlasnicima projekata koji se smatraju potrošačima, kako su definirani člankom 3. točkom (a) Direktive 2008/48/EZ. Stoga prijedlog ne uključuje potrošače koji uzimaju kredite za potrebe potrošnje jer to nije kreditiranje poduzeća i djelomično je obuhvaćeno područjem primjene postojećeg zakonodavstva EU-a, konkretno: i. ako potrošač prima kredit za osobnu potrošnju i ne djeluje u profesionalnom svojstvu, ta je aktivnost u nadležnosti Direktive o potrošačkim kreditima; i ii. ako potrošač prima kredit za nabavu nepokretne imovine, ta je aktivnost u nadležnosti Direktive o hipotekarnim kreditima.

Ovim se prijedlogom nastoji i osnažiti ulagatelje potrebnim informacijama o skupnom financiranju, među ostalim i informacijama o povezanim rizicima. Kako bi se podržalo povjerenje ulagatelja u te inovativne usluge, prijedlogom se zahtijeva i da pružatelji usluga skupnog financiranja uspostave potrebne zaštitne mjere radi smanjenja vjerojatnosti ostvarenja rizika.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Pružanje usluga skupnog financiranja dosad nije bilo predmet ciljanog djelovanja EU-a. Pružatelji usluga skupnog financiranja prilagođavaju svoje poslovne modele vrlo različitim nacionalnim okvirima i podliježu provedbi postojećih sustava EU-a i nacionalnih sustava koje provode nacionalna nadležna tijela. Dinamična priroda poslovnih modela i različita tumačenja postojećeg zakonodavstva EU-a u državama članicama dovela je do velikog niza različitih regulatornih okvira za pružatelje usluga skupnog financiranja, koji se kreću od nepostojanja regulacije do stroge primjene pravila za zaštitu ulagatelja. Neke su države članice dosad uvele posebne nacionalne sustave za skupno financiranje, dok druge zahtijevaju licenciranje platformi za skupno financiranje i njihov rad u okviru postojećih okvira EU-a, kao što su Direktiva o tržištu financijskih instrumenata (MiFID II), Direktiva o platnim uslugama i Direktiva o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova.

Namjera ovog prijedloga za europski pravni okvir za skupno financiranje nije ometati posebne nacionalne sustave ili postojeće licence, uključujući one u okviru MiFID-a II, PSD-a ili AIFMD-a, već dati pružateljima usluga skupnog financiranja mogućnost da se prijave za

³ SWD(2016) 154 final, dostupno na:
<https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2016/EN/10102-2016-154-EN-F1-1.PDF>

oznaku EU-a koja im omogućuje da prošire svoje djelovanje diljem Unije pod određenim uvjetima.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je usmjeren na proširenje pristupa financiranju za inovativna poduzeća, MSP-ove i druga neuvrštena poduzeća, u skladu s Komisijinim prioritetom uspostave unije tržišta kapitala. Cilj je ovog prijedloga s pomoću omogućivanja platformama da prošire svoje djelovanje na cijelo europsko tržište novoosnovanim poduzećima i MSP-ovima dati pristup alternativnim izvorima kapitala u skladu s drugim inicijativama kojima se tim subjektima nastojalo olakšati pristup financiranju, kao što je europski fond poduzetničkog kapitala.

Inicijativa je i dio Akcijskog plana za financijske tehnologije Europske komisije koji je osmišljen za bolje razumijevanje i omogućivanje tehnologije za podršku sektoru financijskih usluga. Sektor financijskih usluga zapravo je najveći korisnik digitalnih tehnologija i važan je pokretač digitalne transformacije našeg društva. Te nove tehnologije mijenjaju način na koji potrošači i poduzeća pristupaju uslugama te poboljšavaju sposobnost razumijevanja i mjerenja rizika. Komisija nastoji odabrati pristup financijskim tehnologijama koji je više usmjeren na inovacije olakšavanjem stvaranja regulatornog okruženja u kojem se inovativne financijske usluge, proizvodi i rješenja mogu provesti diljem EU-a u sigurnom i financijski stabilnom okruženju za ulagatelje i poduzeća.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravnu osnovu ovog prijedloga čini članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se omogućuje donošenje mjera za usklađivanje nacionalnih odredbi čiji je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Trenutačno skupno financiranje ne može iskoristiti prednosti unutarnjeg tržišta zbog nedostatka odgovarajućeg i usklađenog regulatornog i nadzornog sustava. Dok neke države članice na pružatelje usluga skupnog financiranja primjenjuju trenutačni okvir financijskih usluga, druge im dopuštaju da ostanu izvan regulatornog sustava djelujući u skladu s izuzećima koja se primjenjuju za određeni poslovni model. U međuvremenu sve veći broj država članica provodi posebne nacionalne okvire koji su predviđeni isključivo za aktivnosti skupnog financiranja.

Različiti okviri, pravila i tumačenja poslovnih modela koji se primjenjuju na pružatelje usluga skupnog financiranja diljem Unije stoga sprečavaju moguće širenje aktivnosti skupnog financiranja na razini EU-a. Velike razlike u regulatornim standardima i različitim područjima primjene zakonodavstva koje su donijele države članice prepreka su platformama za skupno financiranje koje proširuju svoje djelovanje diljem EU-a jer bi se njihovi poslovni modeli morali prilagoditi svakoj zemlji, a to često zahtijeva više nacionalnih odobrenja ili registracija te usklađenost s različitim nacionalnim zakonima, među ostalim u području marketinga i zaštite potrošača. To dovodi do velikih troškova, pravne složenosti i nesigurnosti za pružatelje usluga skupnog financiranja, uzrokuje nepotrebnu fragmentaciju tržišta te nedostatak ekonomije razmjera i nedosljedan pristup transparentnosti i financijskim rizicima. Takve razlike prepreka su uspostavljanju i nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta.

To stanje ograničava sposobnost platformi za skupno financiranje da se probiju na druga tržišta EU-a izvan njihova nacionalnog tržišta i ograničava financijske poticaje pružatelja usluga skupnog financiranja samo na veće zemlje EU-a s dovoljno velikim tržištem. To

zauzvrat ograničava sposobnost razvoja integriranog unutarnjeg tržišta EU-a za usluge skupnog financiranja.

Zbog nedostatka unutarnjeg tržišta ulagatelji istodobno imaju ograničenu dostupnost i sposobnost da diversificiraju rizik. Postoje važni i inovativni sektori, kao što je tehnologija, u kojima zemljopisna blizina nije ključni čimbenik za ulaganje pa se oni mogu osloniti na međunarodnu bazu ulagatelja. Unatoč brzom rastu domaćih tržišta, međunarodnim ulagateljima teško je probiti se na europske platforme za skupno financiranje zbog prethodno istaknutih prekograničnih prepreka. Kao rezultat, poteškoće na koje ulagatelji nailaze pri prekograničnom poslovanju stvaraju dodatne troškove potrage i ograničavaju slobodan protok kapitala u Uniji.

Uočeno je da niz poduzeća upotrebljava mogućnost uspostave pravnog subjekta i prikupljanja financijskih sredstava u zemljama s razvijenim tržištima skupnog financiranja. Iako na to mogu utjecati i drugi čimbenici kao što je lokalni financijski ekosustav, to znači da mala poduzeća u sektorima s malom mobilnošću proizvodnih čimbenika ne bi mogla pristupiti tim mogućnostima financiranja osim ako već ne postoji učinkovito domaće tržište skupnog financiranja. Stoga nemogućnost prekograničnog poslovanja platformi i ulagatelja može poduzećima iz velikog niza sektora onemogućiti pristup financiranju.

Te razlike dovode i do nejednakih uvjeta za pružatelje platformi ovisno o njihovoj lokaciji jer se modeli financiranja fragmentiraju prema nacionalnim granicama, čime nastaju dodatne prepreke unutarnjem tržištu usluga skupnog financiranja. Među ključnim su čimbenicima i različita tumačenja i tretman pružatelja usluga skupnog financiranja te dodatno nepovjerenje koje to stvara za ulagatelje u prekograničnom okruženju u pogledu nesigurnosti i visokih troškova potrage. Što je još važnije, ta različita tumačenja i tretmani usluga skupnog financiranja stvaraju znatnu pravnu nesigurnost za male ulagatelje, koje od upotrebe usluga skupnog financiranja odvraća slaba ili nesigurna zaštita njihovih prava, pravna sredstva i nedostatak transparentnosti u smislu određivanja cijena i naknada povezanih s ulaganjima u projekte.

Uvođenjem jedinstvenih uvjeta rada za poduzeća u EU-u prijedlogom se prevladavaju razlike u nacionalnim pravnim okvirima koje su dovele do fragmentacije tržišta na razini EU-a, pri čemu se znatno smanjuju složenost te financijska i administrativna opterećenja za sve ključne dionike, tj. za platforme za skupno financiranje, vlasnike projekata i ulagatelje. Istodobno se osiguravaju jednaki uvjeti za sve pružatelje usluga koji se koriste istom oznakom EU-a.

- **Supsidijarnost**

Na temelju članka 4. UFEU-a mjere EU-a za dovršenje unutarnjeg tržišta moraju se procijeniti u kontekstu načela supsidijarnosti utvrđenog člankom 5. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Mora se procijeniti ne bi li države članice mogle ostvariti ciljeve prijedloga u okviru svojih nacionalnih pravnih sustava i može li ih se, zbog njihova opsega i učinaka, bolje ostvariti na razini EU-a.

Različiti pristupi koje su odabrale države članice i njihova različita tumačenja aktivnosti skupnog financiranja sve više povećavaju prikazane probleme. Budući da su posebni nacionalni sustavi velika prepreka za platforme i da dovode do daljnje fragmentacije tržišta, ciljevi se ne mogu ostvariti pojedinačnim djelovanjem država članica.

Službe Komisije prate tržište nekoliko godina i prepoznale su sve veće razlike i povećanje problema koji opravdavaju intervenciju na razini EU-a. Prikupljanje dokaza studijama i javnim savjetovanjima pokazalo je snažnu podršku za djelovanje. Države članice zasada nisu poduzele nikakav koordinirani napor u pogledu pravila za usluge kreditiranja koje pružaju

institucije koje ne primaju depozite, a primjena pravila u okviru MiFID-a na platforme za investicijsko skupno financiranje i dalje nije dovoljno ujednačena da bi omogućila prekograničnu aktivnost. Mjerama koje su poduzele države članice mogu se popraviti samo njihova tržišta, a to ne bi bilo dovoljno za smanjenje negativnog učinka na funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

To stanje ograničava pristup financiranju na tržištu kapitala u ranoj fazi samo na veće zemlje EU-a te ulagatelji imaju ograničenu mogućnost pristupa i diversificiranja rizika na isti način neovisno o tome gdje se nalaze. Stvaranjem okvira na razini EU-a osigurala bi se mogućnost prekograničnih aktivnosti skupnog financiranja na cijelom unutarnjem tržištu. To bi dovelo do većeg tržišnog natjecanja među pružateljima usluga skupnog financiranja i omogućilo bi državama članicama s malim unutarnjim tržištima da razviju alternativne izvore financiranja. Također bi se novoosnovanim poduzećima i MSP-ovima osiguralo više kapitala, a ulagateljima omogućio pristup alternativnim kategorijama imovine.

- **Proporcionalnost**

Na temelju načela proporcionalnosti sadržaj i oblik djelovanja EU-a ne bi trebao prijeći ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovorâ.

Danas pružatelji usluga skupnog financiranja koji žele ponuditi svoje usluge u drugim državama članicama to mogu učiniti ako dobiju lokalnu licencu i ispune uvjete nacionalnog sustava za skupno financiranje te države članice. U praksi to znači da pružatelj usluga skupnog financiranja mora istovremeno biti usklađen s nekoliko nacionalnih sustava te da mora prilagoditi svoj poslovni model ako želi imati prekograničnu ponudu svojih usluga. To znatno ometa sposobnost pružatelja usluga skupnog financiranja da prošire svoju ponudu na razini EU-a.

Pružanje usluga skupnog financiranja usmjereno je na aktivnosti prikupljanja manjeg kapitala za projekte, novoosnovana poduzeća u početnoj fazi i MSP-ove. Međutim, u nekim državama članicama pružatelji moraju primijeniti postojeće sektorsko zakonodavstvo, kao što su MiFID II i MiFIR. Ta pravila mogu biti nerazmjerna za malene aktivnosti. Nadalje, ta pravila možda nisu svrsishodna. Skupno financiranje obuhvaća mnoge različite poslovne modele koji možda nisu predviđeni tim pravilima te bi stoga mogli imati nepredvidive regulatorne učinke prelijevanja. Zbog toga možda nije moguće razmjerno obuhvatiti sve veći broj platformi koje kombiniraju različite poslovne modele, koji mogu uključivati kreditno i investicijsko poslovanje.

Samostalan dobrovoljni europski sustav za skupno financiranje u okviru oznake europskog pružatelja usluga skupnog financiranja, koji bi platforme odabrale ako žele prekogranično poslovati, ne bi promijenio prilagođene nacionalne okvire za skupno financiranje, a pružio bi priliku platformama koje žele proširiti svoje poslovanje na europskoj razini i prekogranično poslovati. To bi dovelo do poprilično brzog i znatnog smanjenja troškova ulaska na tržište (regulatorni troškovi i troškovi nadzora) za platforme za skupno financiranje koje prekogranično posluju (ili to namjeravaju) jer bi im trebalo samo jedno odobrenje. Sustav bi istodobno bio razmjerniji nego u slučaju pravila u okviru MiFID-a. Predloženi sustav usmjeren prema pružanju usluga omogućio bi i fleksibilnost u obuhvaćanju aktivnosti platformi koje kombiniraju više poslovnih modela jer se njime uspostavlja jedinstveni sustav koji se primjenjuje i na investicijske i kreditne modele (čime se smanjuje regulatorna nesigurnost). Pristup bi osigurao i otpornost sustava na promjene u budućnosti u kontekstu brzog razvoja u sektoru i upotrebe različitih instrumenata.

Opcija kojoj se daje prednost bila bi u skladu i sa zakonodavnim okvirom jer omogućuje koegzistenciju uspostavljenih financijskih okvira i tog sustava, s izuzećem koje je u skladu s

parametrom od 1 milijun EUR utvrđenim u drugom ključnom dijelu zakonodavstva EU-a i osobito Uredbi (EU) br. 2017/1129 o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu⁴. Tim bi se pristupom smanjili rizici regulatorne arbitraže i istodobno omogućile prekogranične aktivnosti u skladu s čvrstim okvirom za zaštitu ulagatelja i financijsku stabilnost.

- **Odabir instrumenta**

U skladu s člankom 114. UFEU-a dopušteno je donošenje akata u obliku uredbe ili direktive. U ovom je slučaju odabrana uredba jer „oznaka EU-a” mora biti izravno primjenjiva u svim državama članicama kako bi bila djelotvorna.

Osim toga, budući da se predloženom uredbom utvrđuju usklađeni zahtjevi za platforme za skupno financiranje koje se žele prijaviti za određeno odobrenje za rad, ona ne smije biti podložna posebnim nacionalnim pravilima. Stoga je u ovom slučaju uredba primjerenija od direktive. Međutim, sve značajke koje nisu u području primjene prijedloga bile bi podložne nacionalnim pravilima, uključujući onima kojima se prenose odredbe primjenjivih direktiva EU-a.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Odgovori na javna savjetovanja Komisije o skupnom financiranju iz 2013., o Zelenoj knjizi o uniji tržišta kapitala iz 2014., o preispitivanju unije tržišta kapitala u sredini programskog razdoblja iz 2017. i o savjetovanju o financijskim tehnologijama iz 2017. pružili su kvalitativne dokaze za potporu razvoju procjene učinka. Ispitanici u savjetovanju o Zelenoj knjizi o uniji tržišta kapitala utvrdili su niz prepreka razvoju primjereno reguliranih platformi za skupno financiranje: regulatorne prepreke, slabu dostupnost i kvalitetu informacija te druge prepreke kao što su nedostatak sekundarnih tržišta i prepreke u pogledu oporezivanja. Neki ispitanici smatrali su da bi intervencija EU-a olakšala prekogranične transakcije po nižoj cijeni. Mnogi ispitanici u savjetovanju o preispitivanju unije tržišta kapitala u sredini programskog razdoblja dali su slične izjave i podržali razvoj odgovarajućeg pravnog okvira za skupno financiranje diljem EU-a kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita ulagatelja i potrošača, a u svrhu stvaranja dovoljno velikog tržišta.

Komisija je provela javno savjetovanje na temu „Financijske tehnologije: za konkurentniji i inovativniji europski financijski sektor”. Na javno savjetovanje odgovorilo je ukupno 226 ispitanika koji su obuhvaćali pojedince, pripadnike sektora (odgovori vrlo različitih sudionika na tržištu), nacionalna i europska regulatorna i nadzorna tijela, korisnike i sindikate. Sažetak odgovora i detaljan sažetak pojedinačnih odgovora na javno savjetovanje objavljen je 12. rujna 2017. Ispitanici su općenito smatrali da nacionalni regulatorni sustavi za skupno financiranje u Europi izravno utječu na razvoj sektora skupnog financiranja. Taj je stav bio isti u svim kategorijama ispitanika (privatne osobe, privatne organizacije, javna tijela i međunarodne organizacije). Gotovo polovina ispitanika koji su izrazili mišljenje o tom pitanju smatrala je da nacionalni regulatorni sustavi ometaju aktivnost prekograničnog skupnog financiranja i da je potrebno usklađivanje na razini EU-a. Oni su istaknuli i da je europsko tržište fragmentirano zbog razlika u sustavima koje su donijele različite države članice. Nadalje, neki su ispitanici tvrdili da ometanje prekogranične aktivnosti nizanjem nacionalnih

⁴ SL L 168, 30.6.2017., str. 12.

propisa sprečava stvarno tržišno natjecanje i platformama otežava i poskupljuje širenje i dostizanje veličine koja je potrebna za dugoročnu profitabilnost.

Osim toga, službe Komisije provele su niz radionica u kojima su se savjetovale s državama članicama, trgovinskim tijelima i njihovim članovima. U okviru Stručne skupine Europskog odbora za vrijednosne papire (EGESC) s državama članicama održane su tri radionice o pravnom uređenju skupnog financiranja u prosincu 2014., veljači 2016. i studenome 2017. Stručnjaci su uputili na niz pitanja na koja bi trebalo odgovoriti kako bi se izbjegle pravne prepreke i promicala aktivnost skupnog financiranja u EU-u, kao što su razmjena informacija, prikupljanje podataka, uspostava zajedničke taksonomije, potpora prekograničnom pružanju usluga (sustav „putovnica”) i usklađeniji zahtjevi u pogledu objave informacija za izdavanje vrijednosnih papira ispod praga prospekta. Službe Komisije uspostavile su 2015. i Europski forum dionika u skupnom financiranju (ECSF) kao stručnu skupinu predstavnika udruženja predmetnih skupina dionika i nacionalnih tijela. Naposljetku, u lipnju 2017. održana je radionica o prekograničnom skupnom financiranju na temu studije pod nazivom „Utvrdjivanje tržišnih i regulatornih prepreka prekograničnom razvoju skupnog financiranja u EU-u”.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

Prijedlog se oslanja na opsežno istraživanje dokumentacije, vanjske studije, ciljane savjetovanja, intervjue, fokusne skupine, radionice i drugo. Materijal koji se upotrebljava prikupljen je od 2013., kada su službe Komisije počele pratiti tržište. To uključuje sastanke s dionicima, studije provedene u ime Komisije i studije koje su proveli dionici iz sektora, radne dokumente službi Komisije, mišljenja i savjete nadzornih tijela, studije te akademske istraživačke radove. Naručena je studija koja je bila usmjerena na utvrđivanje prepreka prekograničnom pružanju usluga skupnog financiranja.

- **Procjena učinka**

Ovaj je prijedlog popraćen procjenom učinka koja je dostavljena 18. studenoga 2017. i koju je Odbor za regulatorni nadzor odobrio 15. prosinca 2017.

Odbor za regulatorni nadzor zatražio je izmjenu nacрта procjene učinka kako bi se pojasnila sljedeća pitanja: i. razlozi za inicijativu i njezinu hitnost te kako se stav Komisije razvijao posljednjih godina te bolje objašnjenje usmjerenosti na potrebe za financiranjem inovativnih poduzetnika, malih i novoosnovanih poduzeća u vrlo ranoj fazi; ii. mjera u kojoj je prijedlog usmjeren na budućnost i može integrirati buduća kretanja; iii. važnost regulatorne fragmentacije u usporedbi s preprekama koje se ne navode u prijedlogu; iv. dodatni dokazi o potražnji prekogranične aktivnosti; v. interakcija prijedloga i postojećeg sektorskog zakonodavstva EU-a i nacionalnog zakonodavstva te vi. obrazloženje izbora relevantnog nadzornog tijela i utjecaj prijedloga na Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala. Procjena učinka u skladu s tim je izmijenjena.

U procjeni učinka zaključeno je da su tržišta skupnog financiranja EU-a za financiranje poduzeća u velikoj mjeri nedovoljno razvijena u usporedbi s drugim velikim gospodarstvima i, što je najvažnije, da ne mogu primjereno prekogranično poslovati. Platforme za skupno financiranje ne mogu se proširiti i slobodno pružati svoje usluge na paneuropskoj razini zbog fragmentiranih i proturječnih regulatornih sustava. Isto tako, ulagatelji se suzdržavaju od upuštanja u prekogranično poslovanje zbog nedostatka povjerenja u te platforme i njihove fragmentirane regulatorne okvire primjenjive na pružanje usluga. Kako bi se riješili ti problemi u procjeni učinka utvrđene su i ispitane četiri opcije politike:

- (1) osnovni scenarij – bez djelovanja EU-a;

- (2) 1. opcija – oslanjanje na kapital ugleda: minimalni standardi s najboljim praksama;
- (3) 2. opcija – pristup utemeljen na proizvodima: obuhvaćanje skupnog financiranja postojećim jedinstvenim pravilima EU-a;
- (4) 3. opcija – komplementarno rješenje utemeljeno na uslugama: sustav za „europske pružatelje usluga skupnog financiranja”.

U opciji osnovnog scenarija analizirana su kretanja na tržištu u slučaju da se ne poduzme nikakva mjera EU-a. Bez poduzimanja mjera platforme za skupno financiranje postat će još manje sposobne za prekogranično proširenje i sve veće suprotnosti između nacionalnih sustava mogle bi dovesti do nastanka pravnih praznina za zaštitu ulagatelja i integritet tržišta.

Druga opcija bavila se mogućnošću uvođenja elemenata minimalnog usklađivanja u cijelom EU-u u kombinaciji s najboljim praksama. Ni ta opcija nije zadržana jer bi dovela do nepotrebne regulatorne nesigurnosti zbog samoregulatornog mehanizma provedbe i njegove interakcije s nacionalnim sustavima koji su već uspostavljeni.

U trećoj je opciji razmotrena mogućnost uvođenja odredbi za usluge skupnog financiranja u trenutačni zakonodavni okvir EU-a, kao što je MiFID, i stvaranja samostalnog sustava za aktivnosti kreditnog skupnog financiranja za koje trenutačno nije uspostavljen europski okvir. To „ugrađivanje” sustava skupnog financiranja u jedinstvena pravila EU-a nije zadržano jer nije troškovno učinkovito kao druge opcije, a postižu se slični rezultati u smislu integriteta i transparentnosti.

U četvrtoj opciji, kojoj se daje prednost, razmatrala se mogućnost uvođenja oznake EU-a za pružatelje usluga skupnog financiranja, kojima bi se davalo odobrenje i nad kojima bi se provodio nadzor na razini EU-a u okviru sustava EU-a. U toj se opciji fleksibilnost u pogledu poslovnih modela (koji mogu slobodno birati između oznake EU-a ili ostanka u nacionalnom sustavu) kombinira s razmjernom zaštitom ulagatelja i organizacijskim pravilima. Osim toga, sveobuhvatan sustav prekograničnog pružanja usluga pruža i troškovno učinkovit alat za proširenje unutar zajedničkog okvira, pri čemu se smanjuju regulatorna nesigurnost i administrativna opterećenja.

• **Temeljna prava**

EU se zalaže za visoke standarde zaštite temeljnih prava i potpisnik je brojnih konvencija o ljudskim pravima. U tom kontekstu, prijedlog vjerojatno neće izravno utjecati na prava navedena u glavnim konvencijama UN-a o ljudskim pravima, Povelji Europske unije o temeljnim pravima, koja je sastavni dio Ugovorâ EU-a, te Europskoj konvenciji o ljudskim pravima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Opcija kojoj se daje prednost utječe na troškove i administrativno opterećenje ESMA-e. Visina i raspodjela tih troškova ovisit će o točnim zahtjevima koji se nameću europskim pružateljima usluga skupnog financiranja te povezanim zadaćama nadzora i praćenja.

Uz pretpostavku da će ESMA biti zadužena za davanje odobrenja za rad i nadzor 25 europskih pružatelja usluga skupnog financiranja u prvoj cijeloj godini provedbe (2020.), te će godine utjecaj na troškove (umanjeno za naknade koje se naplaćuju sektoru) iznositi približno 1 637 000 EUR. Ta procjena uključuje polovinu od 500 000 EUR jednokratnih troškova za uspostavu potrebnih informacijskih sustava koji se trebaju podijeliti na prve dvije godine. S obzirom na to da je europski sektor skupnog financiranja još uvijek mlad te su za

njega specifične malene platforme s ograničenim prihodima, naknade europskih pružatelja usluga skupnog financiranja ograničene su na odgovarajući prag.

5. OSTALI DIJELOVI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Nije primjenjivo.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga

Prijedlogom se nastoje uspostaviti jedinstvena pravila za skupno financiranje na razini EU-a. On ne zamjenjuje nacionalna pravila za skupno financiranje ako ona postoje. Pružatelj usluga skupnog financiranja u okviru prijedloga može odabrati pružanje ili nastavak pružanja usluga na nacionalnoj osnovi u skladu s primjenjivim nacionalnim zakonima (uključujući i ako država članica odabere primjenu direktive MiFID II na aktivnosti skupnog financiranja) ili može zatražiti odobrenje za pružanje usluga skupnog financiranja na temelju predložene Uredbe. U slučaju odobrenja na temelju pravila EU-a, odobrenje obuhvaća pružanje usluga u jednoj državi članici i na prekograničnoj osnovi. Ako pružatelj odabere primjenu pravila EU-a, oduzima se odobrenje na temelju primjenjivih nacionalnih pravila. Odobrenje izdano na temelju ove Uredbe omogućilo bi pružateljima usluga skupnog financiranja da na temelju putovnice pružaju te usluge u svim državama članicama.

Člankom 1. utvrđuju se područje primjene i predmet; točnije, člankom 1. utvrđuje se da se Uredba primjenjuje na pružatelje usluga skupnog financiranja i uspostavljaju se jedinstveni zahtjevi u pogledu njihova rada, organizacije, odobrenja i stalnog nadzora. U članku 2. definira se područje primjene, koje je ograničeno na pravne osobe koje odluče zatražiti odobrenje u skladu s člankom 11. i na osobe koje imaju odobrenje za rad u skladu s tim člankom. Navode se i izuzeci zbog kojih se Uredba ne bi trebala primjenjivati na usluge skupnog financiranja koje se pružaju potrošačima, kako su definirani člankom 3. točkom (a) Direktive 2008/48/EZ, na usluge skupnog financiranja koje pružaju pravne osobe koje imaju odobrenje za rad kao investicijska društva u skladu s člankom 7. Direktive 2014/65/EU ili na usluge skupnog financiranja koje pružaju fizičke ili pravne osobe koje su u tu svrhu ovlaštene nacionalnim zakonodavstvom. Iz te odredbe proizlazi da osobe koje imaju odobrenje za rad kao pružatelji usluga skupnog financiranja i koje žele nastaviti pružati usluge izvan područja primjene ove Uredbe više ne bi trebale moći poslovati na temelju odobrenja koje se daje u skladu s ovom Uredbom. Te osobe koje pružaju prekogranične usluge investicijskog skupnog financiranja trebale bi zatražiti odobrenje za rad na temelju Direktive 2014/65/EU, dok bi se njihovo odobrenje za rad kao pružatelji usluga skupnog financiranja na temelju ove Uredbe trebalo oduzeti.

Člankom 3. utvrđuju se uvjeti i definicije koji se upotrebljavaju za potrebe ove Uredbe, osobito „usluge skupnog financiranja”, „platforma za skupno financiranje”, „pružatelj usluga skupnog financiranja”, „ponuda skupnog financiranja” i druge. Važno je napomenuti da Komisija može donijeti delegirane akte kako bi odredila daljnje tehničke elemente definicija utvrđenih člankom 2. kako bi se u obzir uzela kretanja na tržištu, tehnološki razvoj i iskustvo.

U poglavlju II. utvrđuju se pružanje usluga skupnog financiranja (članak 4.), djelotvorno i razborito upravljanje (članak 5.) te rješavanje pritužbi (članak 6.). Na temelju tih odredbi pružatelji usluga skupnog financiranja moraju u svakom trenutku poštovati organizacijske zahtjeve, a fizičke osobe ovlaštene za upravljanje pružateljem usluga skupnog financiranja trebale bi imati odgovarajuće vještine i stručno iskustvo. Kad je riječ o sukobima interesa (članak 7.), pružatelj usluga skupnog financiranja mora ažurirati i primjenjivati djelotvorne

organizacijske i administrativne mehanizme za donošenje svih opravdanih koraka kako sukobi interesa ne bi štetili interesima klijenata. Od pružatelja usluga skupnog financiranja zahtijeva se i da poduzmu sve odgovarajuće korake za utvrđivanje, sprečavanje i rješavanje međusobnih sukoba interesa koji se jave tijekom pružanja usluga, među ostalim i između rukovoditelja i zaposlenika ili bilo koje osobe koja je izravno ili neizravno povezana s njima putem kontrole i njihovih klijenata ili između dvaju klijenata. Pravila o eksternalizaciji i čuvanju imovine klijenata utvrđeni su člancima 8. i 9.

U poglavlju III. utvrđuju se odredbe o odobrenju i zahtjevima za kontinuirani nadzor. Točnije, člankom 10. predviđa se zahtjev za odobrenje za rad i utvrđuju se uvjeti za izdavanje odobrenja za pružatelje usluga skupnog financiranja. Konkretno, pružatelji usluga skupnog financiranja moraju ispuniti niz kriterija kako bi im ESMA izdala odobrenje za rad. U članku 10. navode se i postupci za izdavanje odobrenja i odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad. Člankom 11. od ESMA-e se zahtijeva da uspostavi javno dostupan i ažuriran registar svih pružatelja usluga skupnog financiranja. Člankom 12. utvrđuje se da se usluge skupnog financiranja moraju pružati pod nadzorom ESMA-e. Člankom 13. utvrđuju se odredbe koje se odnose na oduzimanje odobrenja.

U poglavlju IV. utvrđuju se odredbe o zaštiti ulagatelja i transparentnosti. U skladu s člankom 14. sve informacije, uključujući promidžbene sadržaje koje pružatelji usluga skupnog financiranja šalju klijentima, moraju biti potpune, jasne i točne. Člankom 15. utvrđena je početna procjena primjerenosti mogućeg klijenta i predviđa se da će platforme ulagateljima nuditi mogućnost simulacije njihove sposobnosti podnošenja gubitaka. Člankom 16. utvrđuju se pojedinosti i sadržaj te oblik i drugi zahtjevi u pogledu obrasca s ključnim informacijama za ulaganje. Članak 17. i 18. bave se oglasnom pločom i pravom ulagatelja da pristupe toj evidenciji.

U poglavlju V. utvrđuju se odredbe o promidžbenim sadržajima. Točnije, člankom 19. utvrđuju se detaljni zahtjevi u pogledu promidžbenih sadržaja, a člankom 20. od nacionalnih nadležnih tijela zahtijeva se da na svojim internetskim stranicama objave i ažuriraju nacionalne zakone i druge propise koji se primjenjuju na promidžbene sadržaje pružatelja usluga skupnog financiranja.

U poglavlju VI. utvrđuju se detaljne odredbe o ovlastima i nadležnosti ESMA-e te čuvanju povjerljivosti (članak 21.), zahtjevu za informacije (članak 22.), općim istragama (članak 23.), provjerama na licu mjesta (članak 24.), razmjeni informacija (članak 25.), čuvanju profesionalne tajne (članak 26.), nadzornim mjerama ESMA-e (članak 27.) te administrativnim sankcijama i drugim mjerama, konkretno o globama (članak 28.), periodičnim novčanim kaznama (članak 29.), objavi, prirodi i provedbi globi (članak 30.) te odgovarajućim postupovnim pravilima za poduzimanje nadzornih mjera i izricanje globa (članak 31.).

Člancima 32. i 33. utvrđuju se zahtjevi u pogledu saslušanja predmetnih osoba i neograničene nadležnosti Suda nad odlukama ESMA-e. U skladu s člankom 34. ESMA bi trebala moći naplaćivati naknade pružateljima usluga skupnog financiranja u skladu s Uredbom i delegiranim aktom koji se donese u skladu s Uredbom. Člankom 35. utvrđuje se mogućnost da ESMA delegira posebne nadzorne zadaće nadležnim tijelima država članica u skladu sa smjernicama ESMA-e.

Skupno financiranje, kao i sve ostale financijske usluge, može biti izloženo praksi pranja novca i financiranja terorizma. Stoga se ovom Uredbom predviđaju primjerene zaštitne mjere za smanjenje rizika od vršenja takvih postupaka. Osobito se člankom 9. propisuje da se

plaćanja za transakcije skupnog financiranja odvijaju posredstvom subjekata koji imaju odobrenje za rad u skladu s Direktivom o platnim uslugama te stoga podliježu četvrtoj Direktivi o sprečavanju pranja novca, bez obzira na to vrši li plaćanje sama platforma ili treća osoba. Člankom 9. utvrđuje se i da pružatelji usluga skupnog financiranja moraju osigurati da vlasnici projekata prihvaćaju financiranje ponuda skupnog financiranja ili bilo kakvo plaćanje samo posredstvom subjekta koji ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom o platnim uslugama. Člankom 10. uvode se zahtjevi u pogledu „dobrog ugleda” rukovoditelja, što uključuje uvjerenje o nekažnjavanju u skladu sa zakonodavstvom o sprečavanju pranja novca. Člankom 13. nacionalnim nadležnim tijelima, među ostalim nacionalnim nadležnim tijelima imenovanima na temelju odredbi Direktive (EU) 2015/849, nalaže se da obavješćuju ESMA-u o svakom pitanju koje je relevantno u okviru Direktive o sprečavanju pranja novca te koje je povezano s platformom za skupno financiranje. ESMA može naknadno oduzeti licencu na temelju tih informacija. Člankom 38. propisuje se da bi Komisija u cilju dodatnog osiguravanja financijske stabilnosti sprečavanjem rizika od pranja novca i financiranja terorizma trebala procijeniti nužnost i proporcionalnost nametanja pružateljima usluga skupnog financiranja obveze usklađenosti s nacionalnim odredbama za provedbu Direktive (EU) 2015/849 u pogledu pranja novca ili financiranja terorizma te dodavanja tih pružatelja usluga skupnog financiranja na popis obveznika za potrebe Direktive (EU) 2015/849.

Postupak delegiranja radi donošenja delegiranih akata Komisije obuhvaćen je poglavljem VII. Prijedlog uredbe sadržava ovlasti Komisije da donese delegirane akte u kojima se utvrđuju određeni detalji, zahtjevi i mehanizmi kako je utvrđeno Uredbom.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
 uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
 uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
 nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
 uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke⁵,
 uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁶,
 u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
 budući da:

- (1) Skupno financiranje sve se više učvršćuje kao uvriježeni oblik alternativnog financiranja za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) u ranoj fazi razvoja koja se obično oslanjaju na mala ulaganja. Skupno financiranje jest novi oblik posredovanja u kojem pružatelj usluga skupnog financiranja ostvaruje interakciju s klijentima preko digitalne platforme bez preuzimanja vlastitog rizika u cilju spajanja potencijalnih ulagatelja s poduzećima koja traže financiranje, neovisno o tome hoće li to financiranje dovesti do ugovora o kreditu, kapitalnog udjela ili udjela na temelju drugog prenosivog vrijednosnog papira. Stoga je primjereno uključiti u područje primjene ove Uredbe i kreditno i investicijsko skupno financiranje jer je riječ o usporedivim mogućnostima financiranja poduzeća.
- (2) Mala poduzeća i poduzeća u nastajanju suočavaju se s izazovima u pribavljanju financijskih sredstava, osobito kada nakon početne faze započinju sa širenjem poslovanja. Skupno financiranje može tim poduzećima olakšati pristup financiranju i time doprinijeti dovršetku unije tržišta kapitala (CMU). Nemogućnost pristupa tih poduzeća financiranju predstavlja problem čak i u državama članicama u kojima je pristup bankovnom financiranju ostao stabilan i tijekom financijske krize. Skupno financiranje postalo je uvriježena praksa financiranja projekata i pothvata u kojem u pravilu sudjeluje velik broj osoba ili organizacija preko internetskih platformi na kojima građani, organizacije i poduzeća, uključujući novoosnovana poduzeća, prikupljaju relativno male količine novca.
- (3) U pružanju usluga skupnog financiranja uglavnom sudjeluju tri vrste dionika: vlasnik projekta koji predlaže projekt koji će se financirati, ulagatelji koji financiraju predloženi projekt, uglavnom ograničenim ulaganjima, i posrednička organizacija u

⁵ SL C, , str. .

⁶ SL C, , str. .

obliku pružatelja usluga koji spaja vlasnike projekata i ulagatelje preko internetske platforme.

- (4) Osim što im osigurava alternativni izvor financiranja, uključujući poduzetnički kapital, skupno financiranje poduzećima nudi i druge pogodnosti. Ono vlasniku projekta može dati potvrdu koncepta i ideje, omogućiti pristup velikom broju osoba koje poduzetniku mogu pružiti određene spoznaje i informacije, a može poslužiti i kao marketinški alat ako se kampanja skupnog financiranja pokaže uspješnom.
- (5) Nekoliko je država članica već uvelo vlastite posebno prilagođene nacionalne propise o skupnom financiranju. Ti su propisi prilagođeni značajkama i potrebama lokalnih tržišta i ulagatelja. Kao posljedica toga, postojeća nacionalna pravila razlikuju se u pogledu uvjeta upravljanja platformama za skupno financiranje, opsega dopuštenih aktivnosti i zahtjeva licenciranja.
- (6) Razlike među postojećim nacionalnim pravilima su takve da ometaju prekogranično pružanje usluga skupnog financiranja i time izravno utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta tih usluga. Posebice, rascjepkanost pravnog okvira duž nacionalnih granica dovodi do znatnih troškova pravnog usklađivanja za male ulagatelje, koji se često suočavaju s poteškoćama pri utvrđivanju pravila primjenjivih na prekogranične usluge skupnog financiranja koje su nerazmjerne veličini njihova ulaganja. To ulagatelje često odvraća od prekograničnog ulaganja preko platformi za skupno financiranje. Isti razlozi i pružatelje usluga skupnog financiranja koji upravljaju takvim platformama odvraćaju od nudi usluga u državama članicama u kojima nemaju poslovni nastan. Kao posljedica toga aktivnosti skupnog financiranja ostale su sve do danas u velikoj mjeri nacionalne prirode, na štetu tržišta skupnog financiranja na razini Unije, čime je poduzećima oduzeta mogućnost pristupa uslugama skupnog financiranja.
- (7) Stoga je potrebno ukloniti postojeće prepreke pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga skupnog financiranja kako bi se potaknule prekogranične aktivnosti skupnog financiranja i pružateljima usluga skupnog financiranja olakšalo ostvarivanje slobode pružanja i primanja tih usluga na unutarnjem tržištu. Osiguravanje jedinstvenog skupa pravila o pružanju usluga skupnog financiranja koja pružateljima usluga skupnog financiranja omogućuju da podnesu zahtjev za izdavanje jedinstvenog odobrenja za rad na razini Unije za obavljanje djelatnosti na temelju tih pravila primjeren je prvi korak u poticanju prekograničnih aktivnosti skupnog financiranja, a time i poboljšanje funkcioniranja jedinstvenog tržišta.
- (8) Ovom se Uredbom želi potaknuti prekogranično financiranje poduzeća uklanjanjem prepreka funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga skupnog financiranja. Usluge skupnog financiranja u odnosu na kreditiranje potrošača kako je definirano u članku 3. točki (a) Direktive 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁷ stoga ne bi trebale biti obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe.
- (9) Kako bi se izbjeglo da ista djelatnost podliježe različitim odobrenjima za rad u Uniji, usluge skupnog financiranja koje pružaju osobe koje imaju odobrenje za rad na temelju Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁸ ili koje se pružaju u skladu s nacionalnim pravom trebalo bi isključiti iz područja primjene ove Uredbe.

⁷ Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133, 22.5.2008., str. 66.).

⁸ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

- (10) Kada je riječ o kreditnom skupnom financiranju, olakšanim odobravanjem kredita, uključujući usluge kao što su davanje ponuda skupnog financiranja klijentima i procjena kreditne sposobnosti vlasnika projekta, trebalo bi obuhvatiti različite poslovne modele kako bi se omogućilo da se ugovori o kreditu preko platforme za skupno financiranje sklapaju između jednog ili više klijenata i jednog ili više vlasnika projekta.
- (11) Kada je riječ o investicijskom skupnom financiranju, prenosivost vrijednosnog papira važna je zaštita za ulagatelje koja im omogućuje da napuste ulaganje jer im osigurava pravnu mogućnost otuđenja uloga na tržištima kapitala. Stoga su ovom Uredbom obuhvaćene i dopuštene samo usluge investicijskog skupnog financiranja u odnosu na prenosive vrijednosne papire. Međutim, financijske instrumente različite od prenosivih vrijednosnih papira trebalo bi isključiti iz područja primjene ove Uredbe jer sadržavaju rizike za ulagatelje kojima se ne može primjereno upravljati unutar ovog pravnog okvira.
- (12) S obzirom na rizike povezane s ulaganjima u okviru skupnog financiranja, a u interesu djelotvorne zaštite ulagatelja, primjereno je uvesti prag za najvišu vrijednost svake ponude za skupno financiranje. Taj bi prag trebao iznositi 1 000 000 EUR jer taj prag odgovara pragu iz Uredbe (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ za obvezno sastavljanje i odobrenje prospekta, koje je potrebno iznad tog praga.
- (13) Kako bi se izbjegla regulatorna arbitraža i osigurao učinkovit nadzor pružatelja usluga skupnog financiranja, trebalo bi zabraniti da pružatelji usluga skupnog financiranja primaju depozite i ostala povratna sredstva od javnosti, osim ako imaju odobrenje za rad kao kreditna institucija u skladu s člankom 8. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰.
- (14) Kako bi se to postiglo, pružateljima usluga skupnog financiranja trebalo bi omogućiti da podnesu zahtjev za izdavanje jedinstvenog odobrenja za rad na razini Unije i obavljaju djelatnost u skladu s tim jedinstvenim zahtjevima. Međutim, kako bi se sačuvala široka dostupnost ponuda skupnog financiranja namijenjenih isključivo nacionalnim tržištima, pružateljima usluga skupnog financiranja koji žele pružati usluge na temelju primjenjivog nacionalnog prava trebalo bi omogućiti da to i dalje čine. Prema tome, jedinstveni zahtjevi utvrđeni ovom Uredbom trebali bi biti neobvezni i ne bi se trebali primjenjivati na pružatelje usluga skupnog financiranja koji i dalje žele posloovati samo na nacionalnoj razini.
- (15) Kako bi se održala visoka razina zaštite ulagatelja, smanjili rizici povezani sa skupnim financiranjem i osiguralo pravedno postupanje prema svim klijentima, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi provoditi poslovnu politiku koja osigurava da se projekti odabiru i usluge skupnog financiranja pružaju na profesionalan, pravedan i transparentan način.
- (16) Kako bi poboljšali uslugu za klijente, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi se moći koristiti diskrecijskim pravom u ime klijenata u odnosu na parametre klijentovih naloga pod uvjetom da poduzmu sve potrebne korake kako bi postigli

⁹ Uredba (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu te stavljanju izvan snage Direktive 2003/71/EZ (SL L 168, 30.6.2017., str. 12.).

¹⁰ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

najbolji mogući rezultat za klijenta i da objave točnu metodu i parametre diskrecijskog prava. Kako bi se osiguralo da se mogućnosti ulaganja potencijalnim ulagateljima nude na neutralnoj osnovi, pružatelji usluga skupnog financiranja ne bi smjeli isplaćivati ni prihvaćati naknade, popuste i nenovčane koristi za usmjeravanje naloga ulagatelja prema određenoj ponudi na vlastitoj platformi ili prema određenoj ponudi na platformi trećih osoba.

- (17) Ovom se Uredbom želi olakšati izravno ulaganje i izbjeći stvaranje mogućnosti regulatorne arbitraže za financijske posrednike koji su uređeni drugim zakonodavstvom Unije, a posebno pravilima Unije koja se odnose na upravitelje imovinom. Uporabu pravnih struktura, uključujući subjekte posebne namjene, za posredovanje između projekta za skupno financiranje i ulagatelja trebalo bi stoga strogo regulirati i dopustiti samo kada je to opravdano.
- (18) Za primjereno upravljanje rizikom i sprečavanje sukoba interesa potrebno je osigurati učinkovit sustav upravljanja. Pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi stoga imati sustave upravljanja kojima se osigurava učinkovito i razborito upravljanje, a njihovo bi rukovodstvo trebalo imati dobar ugled i odgovarajuće znanje i iskustvo. Osim toga, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi uspostaviti postupke za primanje i rješavanje pritužbi klijenata.
- (19) Pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi funkcionirati kao neutralni posrednici među klijentima na platformi za usluge skupnog financiranja. Kako bi se spriječili sukobi interesa, trebalo bi utvrditi određene zahtjeve u pogledu pružatelja usluga skupnog financiranja te rukovoditelja i zaposlenika kao i svih osoba koje ih izravno ili neizravno kontroliraju. Pružatelji usluga skupnog financiranja posebice ne bi smjeli imati financijski udjel u ponudama skupnog financiranja na svojoj platformi za skupno financiranje. Nadalje, dioničari s najmanje 20 % dioničkog kapitala ili prava glasa, rukovoditelji i zaposlenici te osobe koje izravno ili neizravno kontroliraju platformu za skupno financiranje ne bi smjeli postupati kao klijenti u odnosu na usluge skupnog financiranja koje se nude na toj platformi.
- (20) Pružateljima usluga skupnog financiranja trebalo bi u interesu učinkovitog i neometanog pružanja usluga skupnog financiranja omogućiti da bilo koju operativnu funkciju povjere pružatelju usluga, djelomično ili u cijelosti, pod uvjetom da eksternalizacija bitno ne narušava kvalitetu unutarnjih kontrola pružatelja usluga skupnog financiranja te učinkovit nadzor. Međutim, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi ostati u cijelosti odgovorni za usklađenost s ovom Uredbom.
- (21) Za držanje sredstava klijenata i pružanje platnih usluga potrebno je imati odobrenje za rad kao pružatelj platnih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹. Taj obvezni zahtjev posjedovanja odobrenja za rad ne može se ispuniti odobrenjem za rad kao pružatelj usluga skupnog financiranja. Prema tome, potrebno je razjasniti da pružatelj usluga skupnog financiranja koji obavlja takve platne usluge u vezi s uslugama skupnog financiranja mora imati i odobrenje za rad kao institucija za platni promet u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366. Kako bi se omogućio primjeren nadzor tih aktivnosti, pružatelj usluga skupnog financiranja trebao bi obavijestiti Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) namjerava li sam obavljati platne usluge, uz odgovarajuće odobrenje za rad, ili će se te usluge eksternalizirati trećoj osobi koja ima odgovarajuće odobrenje za rad.

¹¹ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

- (22) Za rast i neometano funkcioniranje prekograničnih usluga skupnog financiranja potrebna je dostatna rasprostranjenost i javno povjerenje u te usluge. Stoga je potrebno utvrditi jedinstvene, proporcionalne i izravno primjenjive zahtjeve za izdavanje odobrenja i jedinstvenu točku nadzora.
- (23) Visoka razina povjerenja ulagatelja pridonosi rastu usluga skupnog financiranja. Zahtjevima za usluge skupnog financiranja trebalo bi stoga olakšati prekogranično pružanje tih usluga, smanjiti operativne rizike i osigurati visoku razinu transparentnosti i zaštite ulagatelja.
- (24) Usluge skupnog financiranja mogu biti izložene rizicima od pranja novca i financiranja terorizma, kako je naglašeno u Komisijinu Izvješću o procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i odnose se na prekogranične aktivnosti¹². Stoga bi trebalo predvidjeti zaštitne mjere za ispunjavanje uvjeta za izdavanje odobrenja za rad i ocjenjivanje dobrog ugleda rukovodstva, pri čemu bi se platne usluge morale pružati samo posredstvom licenciranih subjekata koji podliježu zahtjevima u pogledu sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma. Komisija bi u cilju dodatnog osiguravanja financijske stabilnosti sprečavanjem rizika od pranja novca i financiranja terorizma trebala procijeniti nužnost i proporcionalnost nametanja pružateljima usluga skupnog financiranja obveze usklađenosti s nacionalnim odredbama za provedbu Direktive (EU) 2015/849 u pogledu pranja novca ili financiranja terorizma te dodavanja tih pružatelja usluga skupnog financiranja na popis obveznika za potrebe Direktive (EU) 2015/849.
- (25) Kako bi se pružateljima usluga skupnog financiranja omogućilo da posluju prekogranično bez suočavanja s različitim pravilima i tako olakšalo financiranje projekata diljem Unije od strane ulagatelja iz različitih država članica, državama članicama ne bi se smjelo dopustiti uvođenje dodatnih zahtjeva za pružatelje usluga skupnog financiranja kojima je ESMA izdala odobrenje za rad.
- (26) Kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima ove Uredbe, trebalo bi omogućiti da se ESMA u postupku izdavanja odobrenja za rad obavijesti o uslugama koje potencijalni pružatelji usluga skupnog financiranja namjeravaju pružati, da ocijeni kvalitetu njihova rukovodstva te unutarnju organizaciju i postupke koje su uspostavili potencijalni pružatelji usluga skupnog financiranja.
- (27) Kako bi se malim ulagateljima omogućila veća transparentnost u pogledu pružanja usluga skupnog financiranja, ESMA bi trebala uspostaviti ažurirani javni registar svih usluga skupnog financiranja u Uniji u skladu s ovom Uredbom.
- (28) Odobrenje za rad trebalo bi oduzeti ako više nisu ispunjeni uvjeti za njegovo izdavanje. ESMA bi posebice trebala imati mogućnost ocijeniti je li narušen dobar ugled rukovodstva i jesu li unutarnji postupci i sustavi ozbiljno zakazali. Kako bi se ESMA-i omogućilo da ocijeni treba li pružatelju usluga skupnog financiranja oduzeti odobrenje za rad, nacionalna bi nadležna tijela trebala obavijestiti ESMA-u ako su pružatelj usluga skupnog financiranja ili treća osoba koja djeluje u njegovo ime izgubili odobrenje za rad kao institucija za platni promet ili je utvrđeno da su prekršili Direktivu (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća¹³.

¹² COM(2017) 340 final, Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i odnose se na prekogranične aktivnosti

¹³ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU)

- (29) Kako bi potencijalni ulagatelji jasno razumjeli prirodu, rizike, troškove i naknade povezane s uslugama skupnog financiranja, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi klijentima pružiti odgovarajuće informacije.
- (30) Ulaganja u proizvode koji se stavljaju na tržište na platformama za skupno financiranje nisu usporediva s klasičnim proizvodima ulaganja i štednje te se ne bi smjeli stavljati na tržište kao takvi. Međutim, kako bi se osiguralo da potencijalni ulagatelji razumiju razinu rizika povezanu s ulaganjima u okviru skupnog financiranja, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi među potencijalnim ulagateljima provesti ulaznu provjeru znanja kako bi utvrdili njihovo poznavanje ulaganja. Pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi izričito upozoriti potencijalne ulagatelje ako smatraju da pružene usluge skupnog financiranja nisu primjerene za njih.
- (31) Kako bi se ulagateljima omogućilo da donesu informiranu odluku o ulaganju, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi potencijalnim ulagateljima dostaviti obrazac s ključnim informacijama za ulaganje. U obrascu s ključnim informacijama za ulaganje trebalo bi upozoriti potencijalne ulagatelje da ulaze u ulagačko okruženje koje uključuje rizike te da nije pokriven sustavom za osiguranje depozita ni sustavom za zaštitu ulagatelja.
- (32) U obrascu s ključnim informacijama za ulaganje trebalo bi uzeti u obzir i specifična svojstva i rizike povezane s poduzećima u ranoj fazi razvoja te staviti naglasak na bitne informacije o vlasnicima projekta, pravima i naknadama ulagatelja te vrsti ponuđenih vrijednosnih papira i ugovora o kreditu. Budući da je vlasnik dotičnog projekta u najboljem položaju da pruži te informacije, obrazac s ključnim informacijama za ulaganje trebao bi sastaviti vlasnik projekta. Međutim, budući da su pružatelji usluga skupnog financiranja odgovorni za obavješćivanje potencijalnih ulagatelja, oni bi trebali osigurati da je obrazac s ključnim informacijama za ulaganje potpun.
- (33) Kako bi se osigurao neometan i brz pristup tržištima kapitala za novoosnovana poduzeća i MSP-ove te smanjili njihovi troškovi financiranja i izbjegle odgode i troškovi za pružatelje usluga skupnog financiranja, obrazac s ključnim informacijama za ulaganje ne bi trebalo odobravati nadležno tijelo.
- (34) Kako bi se izbjegli nepotrebni troškovi i administrativno opterećenje za prekogranično pružanje usluga skupnog financiranja, promidžbeni sadržaji ne bi trebali podlijevati zahtjevima prevođenja ako su na jeziku uobičajenom u području financija.
- (35) Pružatelji usluga skupnog financiranja ne bi smjeli imati mogućnost diskrecijskog ili nediskrecijskog spajanja interesa za kupnju i prodaju jer ta djelatnost podliježe odobrenju za rad kao investicijsko društvo u skladu s člankom 5. Direktive 2014/65/EU ili kao uređeno tržište u skladu s člankom 44. te Direktive. Pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi u interesu transparentnosti i protoka informacija imati mogućnost da ulagateljima koji su ostvarili ulaganja preko njihove platforme omoguće da preko platforme međusobno kontaktiraju i obavljaju transakcije u vezi s ulaganjima koja su izvorno ostvarena na toj platformi. Međutim, pružatelj usluga skupnog financiranja trebao bi obavijestiti klijente da ne upravlja sustavom trgovanja i da se sve aktivnosti kupnje i prodaje na njegovoj platformi obavljaju prema vlastitom nahodjenju i na vlastitu odgovornost klijenta.

br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

- (36) Kako bi se omogućila veća transparentnost i osiguralo primjereno dokumentiranje komunikacije s klijentom, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi voditi sve potrebne evidencije o svojim uslugama i transakcijama.
- (37) Kako bi se osiguralo pravedno i nediskriminirajuće postupanje prema ulagateljima, pružatelji usluga skupnog financiranja koji promiču svoje usluge preko promidžbenih sadržaja ne bi smjeli pojedini projekt staviti u povoljniji položaj ističući ga u odnosu na druge projekte koji se nude na platformi. Stoga se u promidžbenim sadržajima platforme za skupno financiranje ne bi smjeli spominjati bilo kakvi tekući i planirani projekti. Međutim, pružatelj usluga skupnog financiranja trebao bi imati mogućnost spomenuti uspješno zaključene ponude po kojima se više ne može ulagati preko platforme.
- (38) Kako bi se pružateljima usluga skupnog financiranja koji posluju diljem Unije pružila veća pravna sigurnost i olakšao pristup tržištu, trebalo bi u elektroničkom obliku objaviti potpune informacije o zakonima i drugim propisima primjenjivima u državama članicama kojima se posebno uređuju promidžbeni sadržaji pružatelja usluga skupnog financiranja, uključujući sažetke tih informacija, na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija. U tu bi svrhu nadležna tijela i ESMA trebali održavati središnje baze podataka.
- (39) Kako bi se dobila jasnija predodžba o tome u kojoj se mjeri propisi država članica u pogledu zahtjeva koji se primjenjuju na promidžbene sadržaje međusobno razlikuju, nadležna bi tijela trebala ESMA-i svake godine dostaviti detaljno izvješće o provedbenim aktivnostima u tom području.
- (40) Važno je učinkovito i djelotvorno osigurati usklađenost sa zahtjevima za izdavanje odobrenja za rad i pružanje usluga skupnog financiranja u skladu s ovom Uredbom. ESMA-i bi stoga trebalo dodijeliti nadležnosti za izdavanje odobrenja za rad i provedbu nadzora. Kako bi se ESMA-i omogućilo da ispuni svoj nadzorni mandat, trebalo bi je ovlastiti da zahtijeva informacije, provodi opće istrage i izravni nadzor te objavljuje javne obavijesti, izdaje upozorenja i izriče sankcije. ESMA bi se trebala proporcionalno koristiti svojim nadležnostima u području nadzora i sankcioniranja.
- (41) Dodjelom tih nadležnosti ESMA-i omogućuje se učinkovitije izdavanje odobrenja za rad i nadzor na središnjoj razini te postiže ekonomija razmjera. Takav nadzorni sustav kojim se upravlja na središnjoj razini donosi koristi sudionicima na tržištu u smislu veće transparentnosti, zaštite ulagatelja i učinkovitosti tržišta.
- (42) ESMA bi trebala naplaćivati naknade subjektima koje izravno nadzire kako bi pokrila svoje troškove, uključujući opće troškove. Visina naknade trebala bi biti razmjerna veličini izravno nadziranog subjekta, uzimajući u obzir činjenicu da se sektor skupnog financiranja tek počinje razvijati.
- (43) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest rješavanje problema rascjepkanosti pravnog okvira primjenjivog na usluge skupnog financiranja u cilju osiguravanja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta tih usluga uz istodobno poboljšanje zaštite ulagatelja i učinkovitosti tržišta te doprinos uspostavi unije tržišta kapitala, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svojih učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (44) Primjenu ove Uredbe trebalo bi odgoditi kako bi se uskladila s primjenom nacionalnih pravila za prenošenje Direktive XXX/XXXX/EU (Direktiva (EU) .../... od ... Europskog parlamenta i Vijeća), kojom se pružatelji usluga skupnog financiranja obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe izuzimaju od primjene Direktive 2014/65/EU.
- (45) Ovom se Odlukom poštuju temeljna prava i postupi se u skladu s načelima priznatima Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Stoga bi ovu Uredbu trebalo tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima.
- (46) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju jedinstveni zahtjevi za sljedeće:

- (a) poslovanje i organizaciju pružatelja usluga skupnog financiranja;
- (b) odobrenje za rad i nadzor pružatelja usluga skupnog financiranja;
- (c) transparentnost i promidžbene sadržaje u vezi s pružanjem usluga skupnog financiranja u Uniji.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na pravne osobe koje odluče zatražiti odobrenje za rad u skladu s člankom 10. i na pružatelje usluga skupnog financiranja kojima je izdano odobrenje za rad u skladu s tim člankom u vezi s pružanjem usluga skupnog financiranja.
2. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) usluge skupnog financiranja koje se pružaju vlasnicima projekata koji su potrošači u smislu članka 3. točke (a) Direktive 2008/48/EZ;
 - (b) usluge skupnog financiranja koje pružaju fizičke ili pravne osobe koje imaju odobrenje za rad kao investicijsko društvo u skladu s člankom 7. Direktive 2014/65/EU;
 - (c) usluge skupnog financiranja koje pružaju fizičke ili pravne osobe u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;
 - (d) ponude skupnog financiranja u vrijednosti od više od 1 000 000 EUR po ponudi skupnog financiranja, koja se izračunava u razdoblju od 12 mjeseci za pojedinačni projekt skupnog financiranja.

¹⁴ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

Članak 3. **Definicije**

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „usluga skupnog financiranja” znači povezivanje interesa ulagatelja i vlasnika projekata za financiranje poduzeća upotrebom platforme za skupno financiranje te je čini bilo što od sljedećeg:
 - i. olakšano odobravanje kredita;
 - ii. usluge provedbe ponude odnosno prodaje bez obveze otkupa, kako je navedeno u odjeljku A točki 7. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU, prenosivih vrijednosnih papira koje su izdali vlasnici projekata te zaprimanje i prijenos naloga klijenata, kako je navedeno u odjeljku A točki 1. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU, koji se odnose na te prenosive vrijednosne papire;
- (b) „platforma za skupno financiranje” znači elektronički informacijski sustav kojim upravlja ili koji vodi pružatelj usluga skupnog financiranja;
- (c) „pružatelj usluga skupnog financiranja” znači pravna osoba koja pruža usluge skupnog financiranja i koja je za tu namjenu dobila odobrenje za rad od Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) u skladu s člankom 11. ove Uredbe;
- (d) „ponuda skupnog financiranja” znači svaka komunikacija pružatelja usluga skupnog financiranja koja sadržava informacije s pomoću kojih potencijalni ulagatelji mogu odlučiti o korisnosti sklapanja transakcije skupnog financiranja;
- (e) „klijent” znači svaki potencijalni ili stvarni ulagatelj ili vlasnik projekta kojem pružatelj usluga skupnog financiranja pruža ili može pružiti usluge skupnog financiranja;
- (f) „vlasnik projekta” znači svaka osoba koja želi financirati svoj projekt skupnog financiranja putem platforme za skupno financiranje;
- (g) „ulagatelj” znači svaka osoba koja putem platforme skupnog financiranja daje zajmove ili stječe prenosive vrijednosne papire;
- (h) „projekt skupnog financiranja” znači poslovna aktivnost ili aktivnosti koju vlasnik projekta financira ili želi financirati putem ponude za skupno financiranje;
- (i) „prenosivi vrijednosni papiri” znači prenosivi vrijednosni papiri kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 44. Direktive 2014/65/EU;
- (j) „promidžbeni sadržaji” znači sve informacije ili sadržaji koje pružatelj usluga skupnog financiranja daje potencijalnom ulagatelju ili potencijalnom vlasniku projekta o uslugama pružatelja usluga skupnog financiranja osim objava podataka za ulagatelje koje su propisane ovom Uredbom;
- (k) „trajni medij” znači sredstvo koje omogućuje pohranu informacija na način na koji su one dostupne za buduću uporabu i u razdoblju koje je primjereno s obzirom na namjenu tih informacija te koje omogućuje neizmijenjenu reprodukciju pohranjenih informacija;

- (l) „subjekt posebne namjene” znači subjekt čija je jedina namjena obaviti sekuritizaciju u smislu članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1075/2013 Europske središnje banke¹⁵.
2. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 38. kojima se pobliže utvrđuju tehnički elementi definicija iz stavka 1. kako bi se uzeo u obzir razvoj tržišta, tehnološki razvoj i iskustvo u upravljanju platformama za skupno financiranje i pružanju usluga skupnog financiranja.

Poglavlje II.

Pružanje usluga skupnog financiranja i organizacijski i operativni zahtjevi za pružatelje usluga skupnog financiranja

Članak 4.

Pružanje usluga skupnog financiranja

1. Usluge skupnog financiranja pružaju isključivo pravne osobe koje imaju stvaran i stabilan poslovni nastan u državi članici Unije i koje imaju odobrenje za rad kao pružatelji usluga skupnog financiranja u skladu s člankom 11. ove Uredbe.
2. Pružatelji usluga skupnog financiranja postupaju pošteno, pravedno i profesionalno te u najboljem interesu svojih klijenata i potencijalnih klijenata.
3. Pružatelji usluga skupnog financiranja ne plaćaju ni ne prihvaćaju nikakve naknade, popuste ili nenovčane koristi za usmjeravanje naloga ulagatelja prema određenoj ponudi skupnog financiranja na vlastitim platformama ili prema određenoj ponudi skupnog financiranja na platformi trećih osoba.
4. Pružatelji usluga skupnog financiranja mogu se koristiti diskrecijskim pravom u ime svojih klijenata u odnosu na parametre naloga klijenata te u tom slučaju svojim klijentima otkrivaju točnu metodu i parametre tog diskrecijskog prava i poduzimaju sve potrebne korake kako bi za svoje klijente postigli najbolji mogući rezultat.
5. Kada je riječ o upotrebi subjekata posebne namjene za pružanje usluga skupnog financiranja, pružatelji takvih usluga imaju pravo na prijenos samo jedne stavke imovine na subjekt posebne namjene kako bi ulagateljima omogućili da stjecanjem vrijednosnih papira preuzmu izloženost prema toj imovini. Odluku preuzimanja izloženosti te odnosne imovine donose isključivo ulagatelji.

Članak 5.

Učinkovito i razborito upravljanje

Rukovodstvo pružatelja usluga skupnog financiranja utvrđuje i nadgleda provedbu odgovarajućih politika i postupaka kojima se osigurava učinkovito i razborito upravljanje, uključujući razdvajanje dužnosti, kontinuitet poslovanja i sprečavanje sukoba interesa na način kojim se promiču integritet tržišta i interesi klijenata.

¹⁵ SL L 297, 7.11.2013., str. 107.

Članak 6.

Rješavanje pritužbi

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja utvrđuju i zadržavaju djelotvorne i transparentne postupke za brzo, pravedno i dosljedno rješavanje pritužbi koje prime od clijenata.
2. Klijenti mogu pružateljima usluga skupnog financiranja besplatno podnijeti pritužbu.
3. Pružatelji usluga skupnog financiranja vode evidenciju o svim zaprimljenim pritužbama i poduzetim mjerama.
4. Komisija može u skladu s člankom 37. donijeti delegirane akte kojima se utvrđuju zahtjevi, standardni formati i postupci za rješavanje pritužbi.

Članak 7.

Sukob interesa

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja nemaju nikakav financijski udjel u bilo kojoj ponudi skupnog financiranja na svojim platformama za skupno financiranje.
2. Pružatelji usluga skupnog financiranja ne prihvaćaju kao svoje klijente svoje dioničare koji imaju najmanje 20 % dioničkog kapitala ili glasačkih prava, svoje rukovoditelje ili zaposlenike te osobe koje su izravno ili neizravno povezane s tim dioničarima, rukovoditeljima ili zaposlenicima putem kontrole, kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 35. podtočki (b) Direktive 2014/65/EU.
3. Pružatelji usluga skupnog financiranja dužni su imati i primjenjivati djelotvorna unutarnja pravila za sprečavanje sukoba interesa.
4. Pružatelji usluga skupnog financiranja poduzimaju sve odgovarajuće korake za sprečavanje, utvrđivanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa između samih pružatelja usluga skupnog financiranja, njihovih dioničara, rukovoditelja i zaposlenika i svake osobe koja je izravno ili neizravno povezana s njima putem kontrole, kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 35. podtočki (b) Direktive 2014/65/EU i njihovih clijenata ili između dvaju clijenata.
5. Pružatelji usluga skupnog financiranja svojim klijentima i potencijalnim klijentima otkrivaju općeniti karakter i izvor sukoba interesa te korake poduzete za smanjivanje tih rizika ako smatraju da je to potrebno kako bi mjere poduzete u skladu s unutarnjim pravilima iz stavka 3. bile djelotvorne.
6. Objava iz stavka 5.:
 - (a) izvršava se na trajnom mediju;
 - (b) uključuje dovoljno podataka, vodeći računa o vrsti svakog klijenta, kako bi se svakom klijentu omogućilo da donese informiranu odluku u vezi s uslugom u okviru koje se pojavljuje sukob interesa.
7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 37. kojima se utvrđuju:
 - (a) zahtjevi u pogledu zadržavanja ili primjene unutarnjih pravila iz stavka 3.;
 - (b) koraci iz stavka 4.;
 - (c) mehanizmi za objavu iz članaka 5. i 6.

Članak 8.
Eksternalizacija

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja poduzimaju sve razumne korake kako bi se izbjegao dodatni operativni rizik u slučaju kada se trećoj osobi povjerava obavljanje operativnih funkcija.
2. Eksternalizacijom operativnih funkcija ne smije se bitno narušavati kvaliteta unutarnje kontrole pružatelja usluga skupnog financiranja i mogućnost ESMA-e da nadzire usklađenost pružatelja usluga skupnog financiranja s obvezama iz ove Uredbe.
3. Pružatelji usluga skupnog financiranja zadržavaju punu odgovornost za usklađenost s ovom Uredbom u eksternaliziranim aktivnostima.

Članak 9.
Čuvanje imovine klijenta, držanje sredstava i pružanje platnih usluga

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja svoje klijente obavješćuju o sljedećem:
 - (a) pružaju li i pod kojim uvjetima usluge čuvanja imovine, uključujući upućivanja na primjenjivo nacionalno zakonodavstvo;
 - (b) pružaju li usluge čuvanja imovine oni ili treće osobe;
 - (c) pružaju li platne usluge te usluge držanja i čuvanja sredstava pružatelji usluga skupnog financiranja ili treće osobe koje djeluju u njihovo ime.
2. Pružatelji usluga skupnog financiranja ili treće osobe koje djeluju u njihovo ime ne drže sredstva klijenata niti pružaju platne usluge osim ako su ta sredstva namijenjena za pružanje platnih usluga povezanih s uslugama skupnog financiranja i ako je pružatelj usluga skupnog financiranja ili treća osoba koja djeluje u njegovo ime pružatelj platnih usluga, kako je definirano u članku 4. stavku 11. Direktive (EU) 2015/2366.
3. Sredstva iz stavka 2. čuvaju se s u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi Direktiva (EU) 2015/2366.
4. Ako pružatelji usluga skupnog plaćanja ne pružaju ni sami ni putem treće osobe platne usluge ili usluge držanja i čuvanja sredstava u vezi s uslugama skupnog financiranja, ti pružatelji usluga skupnog financiranja uspostavljaju i održavaju mehanizme kojima osiguravaju da vlasnici projekata prihvaćaju financiranje ponuda skupnog financiranja i svako plaćanje samo putem pružatelja platnih usluga, kako je definirano u članku 4. stavku 11. Direktive (EU) 2015/2366.

Poglavlje II.
Odobrenje za rad i nadzor pružatelja usluga skupnog financiranja

Članak 10.
Odobrenje za rad kao pružatelj usluga skupnog financiranja

1. Pravna osoba koja namjerava pružati usluge skupnog financiranja podnosi ESMA-i zahtjev za odobrenje za rad kao pružatelj usluga skupnog financiranja.

2. Zahtjev iz stavka 1. sadržava sve navedeno u nastavku:
- (a) adresu potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (b) pravni status potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (c) statut potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (d) plan poslovanja u kojem se navode vrste usluga skupnog financiranja koje potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja želi pružati;
 - (e) opis sustava upravljanja i mehanizama unutarnje kontrole potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom, uključujući upravljanje rizikom i računovodstvene postupke;
 - (f) opis sustava, resursa i postupaka za kontrolu i zaštitu sustava za obradu podataka potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (g) opis mehanizma za kontinuitet poslovanja potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (h) identitet osoba odgovornih za upravljanje potencijalnim pružateljem usluga skupnog financiranja;
 - (i) dokaz da osobe iz točke (h) imaju dobar ugled i posjeduju odgovarajuće znanje i iskustvo za upravljanje potencijalnim pružateljem usluga skupnog financiranja;
 - (j) opis unutarnjih pravila potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja kako bi se spriječilo da njegovi dioničari koji imaju najmanje 20 % dioničkog kapitala ili glasačkih prava, njegovi rukovoditelji ili zaposlenici te bilo koja osoba koja je izravno ili neizravno povezana s njima putem kontrole sudjeluju u transakcijama skupnog financiranja koje nudi potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja;
 - (k) opis ugovora o eksternalizaciji potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (l) opis postupaka za rješavanje pritužbi klijenata potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (m) ako je primjenjivo, opis platnih usluga koje potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja namjerava pružati na temelju Direktive (EU) 2015/2366.
3. Za potrebe stavka 2. točke i. potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja dostavlja dokaze o sljedećem:
- (a) uvjerenje o nekažnjavanju, odnosno dokaz da protiv osobe nisu izrečene presude ili kazne na temelju kršenja nacionalnih propisa na snazi u području trgovačkog prava, stečajnog prava, zakonodavstva u području financijskih usluga, zakonodavstva o sprečavanju pranja novca te prevare ili profesionalne odgovornosti za sve osobe koje sudjeluju u upravljanju potencijalnim pružateljem usluga skupnog financiranja;
 - (b) dokaz da osobe koje sudjeluju u upravljanju pružateljem usluga skupnog financiranja zajednički posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva za upravljanje pružateljem usluga skupnog financiranja i da se od tih osoba zahtijeva da obavljanju svojih dužnosti posvete dovoljno vremena.

4. ESMA u roku od 20 radnih dana od primitka zahtjeva iz stavka 1. donosi ocjenu o potpunosti zahtjeva. Ako zahtjev nije potpun, ESMA utvrđuje rok do kojeg potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja mora dostaviti informacije koje nedostaju.
5. Ako je zahtjev iz stavka 1. potpun, ESMA o tome odmah obavješćuje potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja.
6. ESMA u roku od dva mjeseca od primitka potpunog zahtjeva ocjenjuje usklađenost potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja sa zahtjevima iz ove Uredbe te donosi detaljno obrazloženu odluku o izdavanju ili odbijanju odobrenja za rad kao pružatelj usluga skupnog financiranja. ESMA ima pravo odbiti izdavanje odobrenja za rad ako postoje objektivni i očiti razlozi za pretpostavku da upravljanje pružateljem usluga skupnog financiranja može predstavljati prijetnju njegovu djelotvornom, dobrom i razboritom upravljanju i kontinuitetu poslovanja te odgovarajućem razmatranju interesa njegovih klijenata i integritetu tržišta.
7. ESMA obavješćuje potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja o svojoj odluci u roku od pet radnih dana nakon njezina donošenja.
8. Odobrenje za rad iz stavka 1. proizvodi učinke i valjano je na cijelom području Unije.
9. Države članice od pružatelja usluga skupnog financiranja ne zahtijevaju fizičku prisutnost na državnom području države članice koja nije država članica u kojoj ti pružatelji usluga skupnog financiranja imaju poslovni nastan kako bi mogli pružati prekogranične usluge skupnog financiranja.
10. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 37. kojima se pobliže utvrđuju zahtjevi i mehanizmi za podnošenje zahtjeva iz stavka 1.

Članak 11.

Registar pružatelja usluga skupnog financiranja

1. ESMA uspostavlja registar svih pružatelja usluga skupnog financiranja. Taj registar javno je dostupan na njezinim internetskim stranicama i redovito se ažurira.
2. Registar iz stavka 1. sadržava sljedeće podatke:
 - (a) naziv i pravni oblik pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (b) trgovačko ime i internetsku adresu platforme za skupno financiranje kojom upravlja pružatelj usluga skupnog financiranja;
 - (c) informacije o uslugama za koje pružatelj usluga skupnog financiranja ima odobrenje;
 - (d) sankcije izrečene pružatelju usluga skupnog financiranja ili njegovim rukovoditeljima.
3. Svako oduzimanje odobrenja za rad u skladu s člankom 13. objavljuje se u registru tijekom razdoblja od pet godina.

Članak 12.

Nadzor

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja svoje usluge pružaju pod nadzorom ESMA-e.

2. Pružatelji usluga skupnog financiranja moraju u svakom trenutku ispunjavati uvjete za odobrenje za rad.
3. ESMA ocjenjuje usklađenost pružatelja usluga skupnog financiranja s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi.
4. Pružatelji usluga skupnog financiranja bez nepotrebne odgode obavješćuju ESMA-u o svim značajnim promjenama uvjeta za odobrenje za rad i, na zahtjev, dostavljaju informacije potrebne za procjenu njihove usklađenosti s ovom Uredbom.

Članak 13.

Oduzimanje odobrenja za rad

1. ESMA ima ovlasti oduzeti pružatelju usluga skupnog financiranja odobrenje za rad u bilo kojoj od sljedećih situacija ako pružatelj usluga skupnog financiranja:
 - (a) nije upotrijebio odobrenje za rad u roku od 18 mjeseci od izdavanja tog odobrenja;
 - (b) izričito se odrekao odobrenja za rad;
 - (c) nije pružao usluge skupnog financiranja tijekom šest uzastopnih mjeseci;
 - (d) dobio je odobrenje za rad na nezakonit način, među ostalim na temelju lažnih izjava u svojem zahtjevu za odobrenje za rad;
 - (e) više ne ispunjava uvjete na temelju kojih je izdano odobrenje za rad;
 - (f) ozbiljno je prekršio odredbe ove Uredbe.
2. Nacionalna nadležna tijela bez odgode obavješćuju ESMA-u o sljedećem:
 - (a) činjenici da su pružatelj usluga skupnog financiranja ili treća osoba koja djeluje u njegovo ime izgubili odobrenje za rad kao institucija za platni promet u skladu s člankom 13. Direktive (EU) 2015/2366;
 - (b) činjenici da su pružatelj usluga skupnog financiranja ili njegovi rukovoditelji, zaposlenici ili treće osobe koje djeluju u njegovo ime prekršili nacionalne odredbe za provedbu Direktive (EU) 2015/849 u pogledu pranja novca ili financiranja terorizma.

Podstavak 2. točka (b) primjenjuje se i na nacionalna nadležna tijela imenovana na temelju odredbi Direktive (EU) 2015/849.

3. ESMA oduzima odobrenje za rad pružatelja usluga skupnog financiranja ako smatra da činjenice iz stavka 2. točaka (a) i (b) narušavaju dobar ugled rukovodstva pružatelja usluga skupnog financiranja ili upućuju na propust u sustavima upravljanja, mehanizmima unutarnje kontrole ili postupcima iz članka 5.
4. ESMA bez nepotrebne odgode obavješćuje nacionalno nadležno tijelo države članice u kojoj pružatelj usluga skupnog financiranja ima poslovni nastan o svojoj odluci o oduzimanju odobrenja za rad pružatelju usluga skupnog financiranja.

Poglavlje IV.

Transparentnost i ulazna provjera znanja koju provode pružatelji usluga skupnog financiranja

Članak 14.

Informacije za klijente

1. Sve informacije, uključujući promidžbene sadržaje iz članka 19., koje pružatelji usluga skupnog financiranja dostavljaju klijentima ili potencijalnim klijentima o sebi, troškovima i naknadama povezanim s uslugama skupnog financiranja ili ulaganjima, uvjetima skupnog financiranja, uključujući kriterije odabira projekata skupnog financiranja te o prirodi usluga skupnog financiranja i povezanim rizicima, moraju biti jasne, razumljive, potpune i točne.
2. Informacije iz stavka 1. dostavljaju se potencijalnim klijentima prije obavljanja transakcije skupnog financiranja.
3. Informacije iz stavka 1. dostupne su svim klijentima i potencijalnim klijentima u jasno određenom dijelu internetskih stranica platforme za skupno financiranje na nediskriminirajući način.

Članak 15.

Ulazna provjera znanja i simulacija sposobnosti podnošenja gubitaka

1. Prije nego što potencijalnim ulagateljima daju neograničen pristup svojim ponudama skupnog financiranja, pružatelji usluga skupnog financiranja procjenjuju jesu li i koje su od ponuđenih usluga skupnog financiranja primjerene za potencijalne ulagatelje.
2. Za potrebe procjene iz prvog stavka pružatelji usluga skupnog financiranja od potencijalnog ulagatelja zahtijevaju informacije o njegovu osnovnom znanju i razumijevanju rizika ulaganja općenito te vrstama ulaganja ponuđenima na platformi za skupno financiranje, uključujući informacije o:
 - (a) prošlim ulaganjima potencijalnog ulagatelja u prenosive vrijednosne papire ili ugovore o zajmu, među ostalim u poduzeća u početnoj fazi ili fazi širenja;
 - (b) bilo kojem relevantnom znanju ili profesionalnom iskustvu povezanom s ulaganjima u okviru skupnog financiranja.
3. Pružatelji usluga skupnog financiranja potrebne mjere za usklađivanje sa stavkom 1. za pojedine ulagatelje poduzimaju svake dvije godine.
4. Ako potencijalni ulagatelji ne pruže informacije koje se traže u skladu sa stavkom 1. ili ako pružatelji usluga skupnog financiranja na temelju informacija primljenih na temelju stavka 1. smatraju da potencijalni ulagatelji nemaju dovoljno znanja, pružatelji usluga skupnog financiranja te potencijalne ulagatelje obavješćuju o mogućoj neprimjerenosti usluga ponuđenih na njihovoj platformi te ih upozoravaju na rizik. Ta obavijest ili upozorenje o riziku ne sprečavaju potencijalne ulagatelje da ulažu u projekte skupnog financiranja.
5. Pružatelji usluga skupnog financiranja u svakom trenutku potencijalnim ulagateljima i ulagateljima nude mogućnost simulacije njihove sposobnosti podnošenja gubitaka, koja se izračunava kao 10 % njihove neto vrijednosti, na temelju sljedećih informacija:

- (a) redoviti prihodi i ukupni prihodi, te informacija o tome ostvaruju li se prihodi na trajnoj ili privremenoj osnovi;
- (b) imovina, uključujući financijska ulaganja, nekretnine za osobnu upotrebu i za ulaganja, mirovinski fondovi i svi novčani depoziti;
- (c) financijske obveze, uključujući redovite, postojeće ili buduće.

Bez obzira na rezultate simulacije potencijalne ulagatelje i ulagatelje ne sprečava se od ulaganja u projekte skupnog financiranja.

6. Komisija može u skladu s člankom 37. donijeti delegirane akte kojima se utvrđuju nužni mehanizmi za:
 - (a) provedbu procjene iz stavka 1.;
 - (b) provedbu simulacije iz stavka 3.;
 - (c) dostavu informacija iz stavaka 2. i 4.

Članak 16.

Obrazac s ključnim informacijama za ulaganje

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja potencijalnim ulagateljima dostavljaju obrazac s ključnim informacijama za ulaganje koji vlasnik projekta sastavlja za svaku ponudu skupnog financiranja. Obrazac s ključnim informacijama za ulaganje sastavlja se na barem jednom od službenih jezika predmetne države članice ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.
2. Obrazac s ključnim informacijama za ulaganje iz stavka 1. sadržava sve sljedeće informacije:

- (a) informacije iz Priloga;
- (b) sljedeće obrazloženje, navedeno odmah ispod naslova obrasca s ključnim informacijama za ulaganje:

„Ovu ponudu skupnog financiranja nisu provjerili ni odobrili ESMA ili nacionalna nadležna tijela.

Prije nego što vam je odobren pristup ovom ulaganju, primjerenost vašeg obrazovanja i znanja nisu procijenjeni. Ovim ulaganjem u cijelosti preuzimate rizik ulaganja, uključujući rizik od djelomičnog ili potpunog gubitka uloženog novca.”;

- (c) upozorenje o riziku, koje glasi kako slijedi:

„Ulaganje u okviru ove ponude skupnog financiranja podrazumijeva rizike, uključujući rizik od djelomičnog ili potpunog gubitka uloženog novca. Vaše ulaganje nije pokriveno sustavom za osiguranje depozita i sustavom za zaštitu ulagatelja uspostavljenima u skladu s Direktivom 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća* i Direktivom 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća**.

Možda nećete ostvariti nikakav povrat od ulaganja.

Ovo nije proizvod štednje te ne biste trebali uložiti više od 10 % svojeg neto imetka u projekte skupnog financiranja.

Možda nećete moći prodati instrumente ulaganja kada to poželite.

* Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149.).

** Direktiva 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. ožujka 1997. o sustavima naknada štete za investitore (SL L 084, 26.3.1997., str. 22.).”

3. Obrazac s ključnim informacijama za ulaganje mora biti jasan, razumljiv, potpun i točan te ne smije sadržavati bilješke, osim onih s upućivanjima na primjenjivo pravo. Dostavlja se na zasebnom, trajnom mediju koji se jasno razlikuje od promidžbenih sadržaja te obuhvaća, ako je ispisan, najviše šest stranica formata A4.
4. Pružatelj usluga skupnog financiranja stalno ažurira obrazac s ključnim informacijama za ulaganje tijekom cijelog razdoblja važenja ponude skupnog financiranja.
5. Pružatelji usluga skupnog financiranja uspostavljaju i primjenjuju primjerene postupke za provjeru potpunosti i jasnoće informacija sadržanih u obrascu s ključnim informacijama za ulaganje.
6. Ako pružatelj usluga skupnog financiranja utvrdi bitan propust, pogrešku ili netočnost u obrascu s ključnim informacijama za ulaganje, vlasnik projekta dopunjuje ili izmjenjuje te informacije. Ako ta dopuna ili izmjena nije moguća, pružatelj usluga skupnog financiranja ne daje ponudu za skupno financiranje ili povlači postojeću ponudu sve dok obrazac s ključnim informacijama za ulaganje ne bude usklađen sa zahtjevima iz ovog članka.
7. Ulagatelj može od pružatelja usluga skupnog financiranja zatražiti prijevod obrasca s ključnim informacijama za ulaganje na jezik po vlastitom izboru ulagatelja. Prijevod mora točno prenositi sadržaj izvornog obrasca s ključnim informacijama za ulaganje. Ako pružatelj usluga skupnog financiranja ne dostavi zatraženi prijevod obrasca s ključnim informacijama za ulaganje, on jasno savjetuje ulagatelja da se suzdrži od ulaganja.
8. Nacionalna nadležna tijela ne zahtijevaju prethodno obavješćivanje o obrascu s ključnim informacijama za ulaganje ni njegovo odobrenje.
9. Komisija može u skladu s člankom 37. donijeti delegirane akte kojima se utvrđuju:
 - (a) zahtjevi u pogledu obrasca za pružanje informacija iz stavka 2. i Priloga te njegov sadržaj;
 - (b) vrste rizika koje su bitne za ponudu skupnog financiranja i stoga se moraju objaviti u skladu s dijelom C Priloga;
 - (c) naknade i troškovi iz dijela H točke (a) Priloga, uključujući detaljnu raščlambu izravnih i neizravnih troškova koje snosi ulagatelj.

Članak 17. **Oglasna ploča**

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja koji svojim ulagateljima omogućuju da međusobno izravno komuniciraju radi kupnje i prodaje ugovora o zajmu ili prenosivih vrijednosnih papira koji su prvotno bili skupno financirani na njihovim platformama obavješćuju svoje klijente o tome da ne upravljaju sustavom trgovanja i da se takve aktivnosti kupnje i prodaje na njihovim platformama obavljaju prema klijentovu vlastitom nahođenju i na njegovu vlastitu odgovornost.

2. Pružatelji usluga skupnog financiranja koji predlažu referentnu cijenu za kupnju i prodaju iz stavka 1. obavješćuju svoje klijente o tome da je predložena referentna cijena neobvezujuća te je obrazlažu.

Članak 18.

Pristup evidenciji

Pružatelji usluga skupnog financiranja:

- (a) čuvaju sve evidencije o svojim uslugama i transakcijama na trajnom mediju tijekom pet godina;
- (b) osiguravaju da njihovi klijenti u svakom trenutku imaju neposredan pristup evidenciji usluga koje su im pružene;
- (c) čuvaju tijekom pet godina sve sporazume između pružatelja usluga skupnog financiranja i njihovih klijenata.

Poglavlje V. Promidžbeni sadržaji

Članak 19.

Zahtjevi u pogledu promidžbenih sadržaja

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja osiguravaju da su svi promidžbeni sadržaji upućeni ulagateljima jasno prepoznatljivi kao takvi.
2. Promidžbeni sadržaji ne obuhvaćaju promidžbu pojedinačnih planiranih projekata ili ponuda skupnog financiranja ili onih koji su u tijeku. U promidžbenim sadržajima može se samo navesti gdje i na kojem jeziku klijenti mogu dobiti informacije o pojedinačnim projektima ili ponudama.
3. Pružatelji usluga skupnog financiranja svoje promidžbene sadržaje sastavljaju na jednom ili više službenih jezika države članice u kojoj pružatelj usluga skupnog financiranja posluje ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.
4. Nacionalna nadležna tijela ne zahtijevaju prethodno obavješćivanje o promidžbenim sadržajima ni njihovo odobrenje.

Članak 20.

Objava nacionalnih odredbi o zahtjevima u pogledu stavljanja na tržište

1. Nacionalna nadležna tijela na svojim internetskim stranicama objavljuju i ažuriraju nacionalne zakone i druge propise koji se primjenjuju na promidžbene sadržaje pružatelja usluga skupnog financiranja.
2. Nadležna tijela ESMA-u obavješćuju o zakonima i drugim propisima iz stavka 1. te poveznicama na internetske stranice nadležnih tijela na kojima se te informacije objavljuju. Nadležna tijela ESMA-i dostavljaju sažetak tih relevantnih nacionalnih propisa na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.
3. Nadležna tijela ESMA-u obavješćuju o svim promjenama informacija dostavljenih u skladu sa stavkom 2. i bez odgode podnose ažurirani sažetak relevantnih nacionalnih propisa.

4. ESMA na svojim internetskim stranicama objavljuje i ažurira sažetak relevantnih nacionalnih propisa na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija te poveznice na internetske stranice nadležnih tijela iz stavka 1. ESMA se ne smatra odgovornom za informacije iz sažetka.
5. Nacionalna nadležna tijela jedinstvene su kontaktne točke odgovorne za pružanje informacija o pravilima stavljanja na tržište u predmetnim državama članicama.
6. ESMA može izdati smjernice ili preporuke upućene nacionalnim nadležnim tijelima u kojima se utvrđuje najbolja praksa u pogledu promidžbenih sadržaja i provjeravaju promidžbeni sadržaji pružatelja usluga skupnog financiranja.
7. Nadležna tijela redovito i najmanje jednom godišnje ESMA-i podnose izvješće o svojim provedbenim mjerama poduzetima u prethodnoj godini na temelju svojih nacionalnih zakona i drugih propisa koji se primjenjuju na promidžbene sadržaje pružatelja usluga skupnog financiranja. Izvješće posebno sadržava:
 - (a) ukupan broj poduzetih provedbenih mjera prema vrsti propusta, ako je primjenjivo;
 - (b) ishode provedbenih mjera, ako su dostupni, uključujući vrste izrečenih sankcija prema vrsti sankcija ili pravnim lijekovima koje predviđaju pružatelji usluga skupnog financiranja;
 - (c) primjere toga kako su nadležna tijela postupala u slučajevima kada pružatelji usluga skupnog financiranja nisu poštovali nacionalne odredbe, ako su dostupni.

Poglavlje VI.

Ovlasti i nadležnost ESMA-e

ODJELJAK I.

NADLEŽNOST I POSTUPCI

Članak 21.

Obveza čuvanja povjerljivosti

Ovlasti koje su u skladu s člancima od 22. do 25. dodijeljene ESMA-i ili bilo kojem dužnosniku ili drugoj osobi koju ESMA ovlasti ne upotrebljavaju se za zahtijevanje otkrivanja informacija koje podliježu obvezi čuvanja povjerljivosti.

Članak 22.

Zahtjev za informacije

1. ESMA može na temelju jednostavnog zahtjeva ili odluke zahtijevati od sljedećih osoba da dostave sve potrebne informacije koje joj omogućuju obavljanje svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom:
 - (a) pružatelja usluga skupnog financiranja ili osobe koja kontrolira ili je pod izravnom ili neizravnom kontrolom pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (b) vlasnika projekata koji trenutačno daju ili su prethodno dali ponudu na platformi za skupno financiranje;

- (c) trećih osoba koje su imenovane za obavljanje funkcija u vezi s pružanjem usluga skupnog financiranja u skladu s člankom 8.;
 - (d) rukovoditelja osoba iz točaka od (a) do (c);
 - (e) revizora i savjetnika osoba iz točaka od (a) do (c);
2. U svakom jednostavnom zahtjevu za dostavu informacija iz stavka 1. navodi se:
- (a) upućivanje na ovaj članak kao pravnu osnovu za taj zahtjev;
 - (b) svrha zahtjeva;
 - (c) informacije koje se traže;
 - (d) rok za dostavu informacija;
 - (e) iznos globe koja se izriče u skladu s člankom 28. ako su dostavljene informacije netočne ili neistinite.
3. Kada zahtjeva dostavu informacija na temelju odluke iz stavka 1., ESMA navodi:
- (a) upućivanje na ovaj članak kao pravnu osnovu za taj zahtjev;
 - (b) svrhu zahtjeva;
 - (c) informacije koje se traže;
 - (d) rok za dostavu informacija;
 - (e) periodične novčane kazne predviđene člankom 29. ako su dostavljene tražene informacije nepotpune;
 - (f) globu predviđenu člankom 28. ako su odgovori na postavljena pitanja netočni ili neistiniti;
 - (g) pravo na podnošenje žalbe protiv odluke Odboru za žalbe ESMA-e i pravo na preispitivanje te odluke u postupku pred Sudom Europske unije („Sud”) u skladu s člancima 60. i 61. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
4. Osobe iz stavka 1. ili njihovi predstavnici te, u slučaju pravnih osoba ili udruženja bez pravne osobnosti, osobe koje su ih zakonom ili njihovim statutom ovlaštene zastupati, dostavljaju tražene informacije. Propisno ovlašteni odvjetnici mogu dostaviti podatke u ime svojih stranaka. Potonji u potpunosti odgovaraju za potpunost, točnost i istinitost informacija.
5. ESMA bez odgode šalje presliku jednostavnog zahtjeva ili svoje odluke nadležnom tijelu države članice u kojoj osobe iz stavka 1. na koje se zahtjev za informacije odnosi imaju boravište ili poslovni nastan.

Članak 23. **Opće istrage**

1. ESMA može provoditi istrage protiv osoba iz članka 22. stavka 1. U tu svrhu, dužnosnici i ostale osobe koje ESMA ovlasti mogu:
- (a) pregledavati svu evidenciju, podatke, postupke i ostale materijale važne za obavljanje njihovih zadaća, neovisno o tome na kojem su mediju pohranjeni;
 - (b) izraditi ili pribaviti ovjerene preslike ili izvratke iz te evidencije, podataka, postupaka i ostalih materijala;

- (c) pozvati i tražiti od osoba iz članka 22. stavka 1. ili njihovih predstavnika ili osoblja usmena ili pisana objašnjenja o činjenicama ili dokumente koji se odnose na predmet i svrhu nadzora te zabilježiti odgovore;
 - (d) obaviti razgovor sa svakom fizičkom ili pravnom osobom koja pristane na razgovor u cilju prikupljanja informacija koje se odnose na predmet istrage;
 - (e) zatražiti evidenciju telefonskih razgovora i prometa podataka.
2. Dužnosnici ESMA-e i druge osobe koje ESMA ovlasti za potrebe istraga iz stavka 1. izvršavaju svoje ovlasti predloženjem pisanog ovlaštenja u kojem se navodi predmet i svrha istrage. U tom se ovlaštenju navode i periodične novčane kazne predviđene člankom 29. ako tražena evidencija, podaci, postupci ili drugi materijali, ili odgovori na pitanja postavljena osobama iz članka 22. stavka 1., nisu dostavljeni ili su nepotpuni te globe iz članka 28. ako su odgovori na pitanja postavljena osobama iz članka 22. stavka 1. netočni ili neistiniti.
 3. Osobe iz članka 22. stavka 1. dužne su se podvrgnuti istragama koje se pokreću na temelju ESMA-ine odluke. U odluci se navode predmet i svrha istrage, periodične novčane kazne predviđene člankom 29., pravni lijekovi dostupni u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010 te pravo na pokretanje postupka pred Sudom radi preispitivanja odluke.
 4. Pravodobno prije istrage iz stavka 1., ESMA o istrazi i identitetu ovlaštenih osoba obavješćuje nadležno tijelo države članice u kojoj će se istraga provoditi. Na zahtjev ESMA-e dužnosnici predmetnog nadležnog tijela pomažu tim ovlaštenim osobama u obavljanju njihovih zadaća. Dužnosnici predmetnog nadležnog tijela mogu na zahtjev sudjelovati u istragama.
 5. Ako je u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom za zahtjev za evidenciju telefonskih razgovora ili prometa podataka iz stavka 1. točke (e) potrebno odobrenje pravosudnog tijela, podnosi se zahtjev za izdavanje tog odobrenja. Zahtjev za takvo odobrenje može se podnijeti i kao mjera predostrožnosti.
 6. Ako nacionalno pravosudno tijelo zaprimi zahtjev za odobrenje zahtjeva za evidenciju telefonskih razgovora ili prometa podataka iz stavka 1. točke (e), to tijelo provjerava:
 - (a) je li odluka iz stavka 3. koju je donijela ESMA autentična;
 - (b) jesu li sve mjere koje se moraju poduzeti proporcionalne, a ne proizvoljne ili suviše.
 7. Za potrebe stavka 6. točke (b), nacionalno pravosudno tijelo može od ESMA-e zatražiti detaljna obrazloženja, posebno o osnovanosti ESMA-ine sumnje da je došlo do povrede ove Uredbe, ozbiljnosti povrede na koju se sumnja te prirode uključenosti osobe koja je predmet prisilnih mjera. Međutim, nacionalno pravosudno tijelo ne preispituje potrebu za provođenjem istrage niti zahtjeva informacije o ESMA-inu spisu. Zakonitost ESMA-ine odluke preispituje samo Sud u postupku utvrđenom u Uredbi (EU) br. 1095/2010.

Članak 24.

Izravni nadzor

1. Da bi mogla obavljati svoje dužnosti iz ove Uredbe, ESMA može provoditi izravni nadzor u svim poslovnim prostorima osoba iz članka 22. stavka 1.

2. Dužnosnici ESMA-e i druge osobe koje ESMA ovlasti za provođenje izravnog nadzora mogu ulaziti u sve poslovne prostore osoba na koje se primjenjuje ESMA-ina odluka o istrazi i imaju sve ovlasti utvrđene u članku 23. stavku 1. Ovlašteni su i za pečaćenje svih poslovnih prostora te poslovnih knjiga i evidencija tijekom nadzora i u mjeri u kojoj je to potrebno za obavljanje nadzora.
3. ESMA pravodobno prije nadzora šalje obavijest o nadzoru nadležnom tijelu države članice u kojoj će se nadzor provoditi. Kada je to potrebno za pravilnu provedbu i učinkovitost nadzora, ESMA nakon slanja obavijesti relevantnom nadležnom tijelu može provesti izravni nadzor bez slanja prethodne obavijesti. Nadzor u skladu s ovim člankom provodi se ako je relevantno tijelo potvrdilo da se ne protivi nadzoru.
4. Dužnosnici ESMA-e i druge osobe koje ESMA ovlasti za provođenje izravnog nadzora izvršavaju svoje ovlasti uz predočenje pisanog ovlaštenja u kojem se navode predmet i svrha nadzora te periodične novčane kazne predviđene člankom 33. ako se predmetne osobe ne podvrgnu nadzoru.
5. Osobe iz članka 23. stavka 1. podliježu izravnom nadzoru naloženom ESMA-inom odlukom. U odluci se navode predmet i svrha nadzora, datum njegova početka te periodične novčane kazne predviđene člankom 29., pravni lijekovi dostupni u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010 te pravo na pokretanje postupka pred Sudom radi preispitivanja odluke.
6. Dužnosnici nadležnog tijela države članice u kojoj će se nadzor provoditi, kao i osobe koje je nadležno tijelo države članice u kojoj će se nadzor provoditi ovlastilo ili imenovalo, na zahtjev ESMA-e aktivno pomažu dužnosnicima ESMA-e i drugim osobama koje ESMA ovlasti. Dužnosnici nadležnog tijela predmetne države članice mogu i prisustvovati izravnom nadzoru.
7. ESMA može od nadležnih tijela zatražiti da u njezino ime provedu određene istražne radnje i izravne nadzore predviđene ovim člankom i člankom 23. stavkom 1.
8. Kada dužnosnici i ostale osobe u pratnji koje imaju odobrenje ESMA-e ustanove da se određena osoba protivi nadzoru naloženom u skladu s ovim člankom, nadležno tijelo dotične države članice pruža im potrebnu pomoć, i zahtijeva, prema potrebi, pomoć policije ili drugog tijela kaznenog progona, kako bi im se omogućilo provođenje izravnog nadzora.
9. Ako je u skladu s nacionalnim zakonom za izravni nadzor iz stavka 1. ili za pomoć iz stavka 7. potrebno dobiti odobrenje pravosudnog tijela, podnosi se zahtjev za to odobrenje. Zahtjev za takvo odobrenje može se podnijeti i kao mjera predostrožnosti.
10. Ako nacionalno pravosudno tijelo zaprimi zahtjev za odobrenje izravnog nadzora iz stavka 1. ili pružanja pomoći iz stavka 7., to tijelo provjerava :
 - (a) je li ESMA-ina odluka iz stavka 4. autentična;
 - (b) jesu li sve mjere koje se moraju poduzeti proporcionalne, a ne proizvoljne ili suviše.
11. Za potrebe stavka 10. točke (b), nacionalno pravosudno tijelo može od ESMA-e zatražiti detaljna obrazloženja, posebno o osnovanosti ESMA-ine sumnje da je došlo do povrede ove Uredbe, ozbiljnosti povrede na koju se sumnja te prirode uključenosti osobe koja je predmet prisilnih mjera. Međutim, nacionalno pravosudno tijelo ne preispituje potrebu za provođenjem istrage niti zahtijeva informacije o ESMA-inu spisu. Zakonitost ESMA-ine odluke preispituje samo Sud u postupku utvrđenom u Uredbi (EU) br. 1095/2010.

Članak 25.
Razmjena informacija

ESMA i nadležna tijela bez nepotrebne odgode međusobno razmjenjuju informacije potrebne za obavljanje svojih zadaća na temelju ove Uredbe.

Članak 26.
Poslovna tajna

Obveza čuvanja poslovne tajne iz članka 76. Direktive 2014/65/EU odnosi se na ESMA-u i sve osobe koje rade ili su radile za ESMA-u te na sve ostale osobe kojima je ESMA delegirala zadaće, uključujući revizore i stručnjake s kojima je ESMA zaključila ugovor.

Članak 27.
Nadzorne mjere ESMA-e

1. Ako utvrdi da je osoba iz članka 22. stavka 1. točke (a) počinila jednu od povreda navedenih u poglavljima od I. do V., ESMA može poduzeti jednu od sljedećih mjera ili više njih:
 - (a) donijeti odluku kojom se od osobe zahtijeva da prestane s postupanjem koje čini povredu;
 - (b) donijeti odluku kojom se izriču globe ili periodične novčane kazne u skladu s člancima 28. i 29.;
 - (c) objaviti javnu obavijest;
 - (d) izdati upozorenje.
2. ESMA pri poduzimanju mjera iz stavka 1. uzima u obzir prirodu i ozbiljnost povrede, vodeći računa o sljedećim kriterijima:
 - (a) trajanje i učestalost povrede;
 - (b) je li povreda prouzročila ili olakšala financijsko kazneno djelo ili se na neki drugi način može povezati s takvim djelom;
 - (c) je li povreda počinjena s namjerom ili iz nemara;
 - (d) stupanj odgovornosti osobe odgovorne za povredu;
 - (e) financijska snaga osobe odgovorne za povredu, na koju upućuje ukupni promet odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak i neto imovina odgovorne fizičke osobe;
 - (f) utjecaj povrede na interese ulagatelja;
 - (g) značaj dobiti koju je ostvarila osoba odgovorna za povredu, gubitaka koje je izbjegla ili gubitaka koje su zbog povrede pretrpjele treće osobe, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;
 - (h) razina suradnje s ESMA-om osobe odgovorne za povredu, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat dobiti koju je ta osoba ostvarila ili gubitaka koje je izbjegla;
 - (i) prethodne povrede koje je počinila osoba odgovorna za povredu;
 - (j) mjere koje je osoba odgovorna za povredu poduzela nakon povrede kako bi spriječila njezino ponavljanje.

3. ESMA bez nepotrebne odgode obavješćuje osobu odgovornu za povredu o svim mjerama poduzetima u skladu sa stavkom 1. te o njima obavješćuje nadležna tijela države članice i Komisiju. ESMA javno objavljuje sve takve odluke na svojim internetskim stranicama u roku od 10 radnih dana od datuma donošenja odluke.
4. Javno objavljivanje iz stavka 3. uključuje sljedeće:
 - (a) izjavu kojom se potvrđuje pravo osobe odgovorne za povredu na podnošenje žalbe na odluku;
 - (b) ako je potrebno, izjavu kojom se potvrđuje da je podnesena žalba i da takva žalba ne odgađa izvršenje odluke;
 - (c) izjavu kojom se potvrđuje da ESMA-in Odbor za žalbe može odgoditi izvršenje osporavane odluke u skladu s člankom 60. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

ODJELJAK II.

ADMINISTRATIVNE SANKCIJE I DRUGE MJERE

Članak 28.

Globe

1. Ako u skladu s člankom 31. stavkom 5. utvrdi da je osoba s namjerom ili iz nemara počinila jednu od povreda navedenih u poglavljima od I. do V., ESMA donosi odluku kojom izriče globu u skladu sa stavkom 3.
2. Smatra se da je povreda počinjena s namjerom ako ESMA na temelju objektivnih čimbenika utvrdi da je osoba djelovala s namjerom počinjenja povrede.
3. Maksimalni je iznos globe iz stavka 1. najviše 5 % godišnjeg prometa koji pružatelj usluga skupnog financiranja ostvari tijekom jedne kalendarske godine.
4. Kada utvrđuje iznos globe u skladu sa stavkom 1., ESMA uzima u obzir kriterije utvrđene u članku 27. stavku 2.

Članak 29.

Periodične novčane kazne

1. ESMA odlukom izriče periodične novčane kazne kako bi prisilila:
 - (a) osobu da prestane s postupanjem koje čini povredu u skladu s odlukom donesenom u skladu s člankom 23.;
 - (b) osobu iz članka 22. stavka 1.:
 - i. da dostavi potpune informacije koje su zatražene odlukom u skladu s člankom 22.;
 - ii. da se podvrgne istrazi i posebno da dostavi potpunu evidenciju, podatke, postupke i druge potrebne materijale te da dopuni i ispravi ostale informacije dostavljene tijekom istrage pokrenute odlukom u skladu s člankom 23.;
 - iii. da se podvrgne izravnom nadzoru naloženom odlukom donesenom u skladu s člankom 24.
2. Periodična novčana kazna mora biti djelotvorna i proporcionalna. Periodična novčana kazna izriče se za svaki dan kašnjenja.

3. Neovisno o stavku 2., iznos periodične novčane kazne jednak je iznosu od 3 % prosječnog dnevnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini, a u slučaju fizičkih osoba jednak je iznosu od 2 % prosječnog dnevnog dohotka u prethodnoj kalendarskoj godini. Iznos se izračunava od datuma naznačenog u odluci kojom se izriče periodična novčana kazna.
4. Periodična novčana kazna izriče se za razdoblje od najviše šest mjeseci nakon obavijesti o odluci ESMA-e. ESMA preispituje mjeru nakon isteka tog razdoblja.

Članak 30.

Objavljivanje, priroda, izvršenje i namjena globa i periodičnih novčanih kazni

1. ESMA javno objavljuje svaku globu i periodičnu novčanu kaznu izrečenu u skladu s člancima 28. i 29. osim ako bi takva objava ozbiljno ugrozila financijska tržišta ili prouzročila neproporcionalnu štetu uključenim stranama. Ta objava ne smije sadržavati osobne podatke u smislu Uredbe (EU) 2016/679¹⁶.
2. Globe i periodične novčane kazne izrečene u skladu s člancima 34. i 35. administrativne su prirode.
3. Ako odluči da neće izreći globe ili novčane kazne, ESMA o tome obavješćuje Europski parlament, Vijeće, Komisiju i nadležna tijela predmetne države članice te obrazlaže svoju odluku.
4. Globe i periodične novčane kazne izrečene u skladu s člancima 28. i 29. izvršive su.
5. Izvršenje je uređeno pravilima građanskog postupka koja su na snazi u državi na čijem se državnom području izvršenje provodi.
6. Iznosi globa i periodičnih novčanih kazni prihod su općeg proračuna Europske unije.

Članak 31.

Postupovna pravila za poduzimanje nadzornih mjera i izricanje globa

1. Ako pri obavljanju svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom utvrdi ozbiljne naznake mogućeg postojanja činjenica koje upućuju na jednu ili više povreda navedenih u poglavljima od I. do V., ESMA interno imenuje neovisnog istražitelja koji provodi istragu o tom predmetu. Imenovani službenik ne sudjeluje niti je sudjelovao izravno ni neizravno u postupku nadzora ili postupku izdavanja odobrenja za rad predmetnom pružatelju usluga skupnog financiranja i svoje funkcije obavlja neovisno od ESMA-e.
2. Istražitelj iz stavka 1. istražuje navodne povrede, uzimajući u obzir očitovanja osoba koje su predmet istraga te dostavlja ESMA-i cijeli spis sa svojim zaključcima.
3. Istražitelj je u svrhu obavljanja svojih zadaća ovlašten zahtijevati informacije u skladu s člankom 22. i provoditi istrage i izravni nadzor u skladu s člancima 23. i 24.
4. Istražitelj pri obavljanju svojih zadaća ima pristup svim dokumentima i informacijama koje je ESMA prikupila tijekom svojih aktivnosti nadzora.
5. Istražitelj po završetku istrage i prije nego što ESMA-i dostavi spis sa svojim zaključcima osobama koje su predmet istrage omogućuje da se očituju o pitanjima

¹⁶ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

koja se istražuju. Istražitelj svoje zaključke temelji samo na činjenicama o kojima su se te osobe mogle očitovati.

6. Tijekom istraga koje se provode u skladu s ovim člankom u cijelosti se poštuje pravo predmetnih osoba na obranu.
7. Istražitelj obavještuje osobe koje su predmet istrage o podnošenju spisa s njegovim zaključcima ESMA-i. Osobe koje su predmet istrage imaju pravo pristupa spisu, pri čemu se mora uvažavati legitimni interes drugih osoba u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. Pravo na pristup spisu ne odnosi se na povjerljive informacije koje utječu na treće strane.
8. ESMA na temelju spisa sa zaključcima istražitelja i na zahtjev osoba koje su predmet istrage nakon njihova očitovanja u skladu s člankom 32. utvrđuje jesu li osobe koje su predmet istrage počinile jednu ili više povreda navedenih u poglavljima od I. do V. te, ako jesu, poduzima nadzornu mjeru u skladu s člankom 31.
9. Istražitelj ne sudjeluje u raspravama ESMA-e niti na koji drugi način intervenira u ESMA-inu postupku odlučivanja.
10. Komisija može u skladu s člankom 37. donijeti delegirane akte do [unijeti datum 24 mjeseca nakon stupanja na snagu] kojima se pobliže određuju postupovna pravila o izvršenju ovlasti za izricanje globe ili periodične novčane kazne, uključujući odredbe o pravu na obranu, odredbe o vremenskom važenju propisa te o naplati globe ili periodičnih novčanih kazni, kao i o rokovima zastare za izricanje i izvršenje globa i periodičnih novčanih kazni.
11. Ako u obavljanju svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom ustanovi ozbiljne naznake mogućeg postojanja činjenica koje bi mogle upućivati na kazneno djelo, ESMA te predmete prosljeđuje relevantnim nacionalnim tijelima radi kaznenog progona. Nadalje, ESMA ne izriče globu ili periodičnu novčanu kaznu u slučaju prethodne pravomoćne oslobađajuće ili osuđujuće presude donesene na temelju identičnih ili sličnih činjenica koja kao rezultat kaznenog postupka prema nacionalnom pravu ima snagu presuđene stvari.

Članak 32.

Saslušanje relevantnih osoba

1. Prije donošenja odluke u skladu s člancima 27., 28. i 29. ESMA omogućuje osobama koje su predmet postupka da se očituju o zaključcima koji su o njima doneseni. ESMA temelji svoje odluke samo na zaključcima o kojima su se osobe koje su predmet postupka mogle očitovati.
2. Prvi se podstavak ne primjenjuje ako su potrebne hitne mjere kako bi se spriječila znatna i neposredna šteta za financijski sustav. ESMA u tom slučaju može donijeti privremenu odluku te predmetnim osobama daje mogućnost da budu saslušane u najkraćem mogućem roku nakon donošenja te odluke.
3. U postupku se u potpunosti poštuje pravo osoba koje su predmet istrage na obranu. Te osobe imaju pravo pristupa ESMA-inu spisu, pri čemu se mora uvažavati legitimni interes drugih osoba u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. Pravo na pristup spisu ne odnosi se na povjerljive informacije ili ESMA-ine interne pripreme dokumente.

Članak 33.

Preispitivanje u postupku pred Sudom

Sud ima punu nadležnost za preispitivanje odluka kojima je ESMA izrekla globu ili periodičnu novčanu kaznu ili bilo koju drugu sankciju ili administrativnu mjeru u skladu s ovom Uredbom. Sud može poništiti, smanjiti ili povećati izrečenu globu ili periodičnu novčanu kaznu.

Članak 34.

Naknade za izdavanje odobrenja za rad i nadzor

1. ESMA zaračunava naknade pružateljima usluga skupnog financiranja u skladu s ovom Uredbom i u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju stavka 3. Te naknade pokrivaju ESMA-ine rashode povezane s odobravanjem i nadzorom pružatelja usluga skupnog financiranja i nadoknadom troškova koje nadležna tijela mogu imati u obavljanju zadaća u skladu s ovom Uredbom, a posebno kao rezultat delegiranja zadaća u skladu s člankom 35.
2. Iznos naknade zaračunane pojedinačnom pružatelju usluga skupnog financiranja ograničava se na iznos proporcionalan opsegu poslovanja pružatelja usluga skupnog financiranja.
3. Komisija u skladu s člankom 37. donosi delegirani akt do [Ured za publikacije: unijeti datum 24 mjeseca nakon stupanja na snagu] kojim se određuje vrsta naknada, slučajevi u kojima se zaračunavaju naknade, iznos naknada i način njihova plaćanja te metodologija za izračun maksimalnog iznosa koji ESMA može zaračunati po subjektu u skladu sa stavkom 2.

Članak 35.

Delegiranje zadaća nadležnim tijelima od strane ESMA-e

1. Kada je to potrebno za pravilno obavljanje nadzorne zadaće, ESMA može u skladu sa smjernicama koje izdaje u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 delegirati određene nadzorne zadaće nadležnom tijelu države članice. Te specifične nadzorne zadaće mogu, posebno, uključivati ovlaštenje za slanje zahtjeva za informacije u skladu s člankom 22. i za provođenje istraga i izravnog nadzora u skladu s člancima 23. i 24.
2. Prije delegiranja zadaće ESMA se savjetuje s relevantnim nadležnim tijelom o:
 - (a) opsegu zadaće koja se delegira;
 - (b) rokovima za obavljanje te zadaće; i
 - (c) razmjeni potrebnih informacija s ESMA-om.
3. U skladu s uredbom o naknadama koju je donijela Komisija u skladu s člankom 34. stavkom 3. ESMA nadležnom tijelu nadoknađuje troškove obavljanja delegiranih zadaća.
4. ESMA u primjerenim vremenskim razmacima preispituje odluku iz stavka 1. Delegiranje se može opozvati u svakom trenutku.

Članak 36.
Zaštita podataka

1. U pogledu obrade osobnih podataka u okviru ove Uredbe nadležna tijela obavljaju svoje zadaće za potrebe ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća.
2. Pri obradi osobnih podataka u okviru ove Uredbe ESMA poštuje odredbe Uredbe (EZ) br. 45/2001.

Poglavlje VII.
Delegirani akti

Članak 37.
Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 2., članka 6. stavka 4., članka 7. stavka 7., članka 10. stavka 10., članka 15. stavka 6., članka 16. stavka 9., članka 31. stavka 10. i članka 34. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum stupanja na snagu ove Uredbe].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 2., članka 6. stavka 4., članka 7. stavka 7., članka 10. stavka 10., članka 15. stavka 6., članka 16. stavka 9., članka 31. stavka 10. i članka 34. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 2., članka 6. stavka 4., članka 7. stavka 7., članka 10. stavka 10., članka 15. stavka 6., članka 16. stavka 9., članka 31. stavka 10. i članka 34. stavka 3. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Poglavlje VIII. Završne odredbe

Članak 38.

Izvješće

1. Komisija do [Ured za publikacije: unijeti 24 mjeseca od početka primjene ove Uredbe] Europskom parlamentu i Vijeću, nakon savjetovanja s ESMA-om, dostavlja izvješće o primjeni ove Uredbe, kojemu prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog.
2. U prijedlogu se ocjenjuje sljedeće:
 - (a) funkcioniranje tržišta za pružatelje usluga skupnog financiranja u Uniji, uključujući razvoj i kretanja na tržištu, uzimajući u obzir nadzorna iskustva koja je stekla ESMA, broj pružatelja usluga skupnog financiranja kojima je ESMA izdala odobrenje za rad i njihov tržišni udio te posebno ispitujući je li potrebno prilagoditi definicije utvrđene u ovoj Uredbi i je li opseg usluga utvrđen ovom Uredbom i dalje primjeren;
 - (b) učinak ove Uredbe na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta usluga skupnog financiranja, uključujući učinak na pristup MSP-ova financiranju te učinak na ulagatelje i druge kategorije osoba na koje utječu te usluge;
 - (c) primjena tehnoloških inovacija u sektoru skupnog financiranja, uključujući primjenu novih, inovativnih poslovnih modela i tehnologija;
 - (d) je li prag iz članka 2. stavka 2. točke (d) i dalje primjeren za ostvarivanje ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi;
 - (e) učinak koji nacionalni zakoni i drugi propisi koji se odnose na promidžbene sadržaje pružatelja usluga skupnog financiranja imaju na slobodu pružanja usluga, tržišno natjecanje i zaštitu ulagatelja;
 - (f) primjena administrativnih sankcija te posebno potreba za dodatnim usklađivanjem administrativnih sankcija utvrđenih za povredu ove Uredbe.
 - (g) nužnost i proporcionalnost nametanja pružateljima usluga skupnog financiranja obveze usklađenosti s nacionalnim odredbama za provedbu Direktive (EU) 2015/849 u pogledu pranja novca ili financiranja terorizma te dodavanja tih pružatelja usluga skupnog financiranja na popis obveznika za potrebe Direktive (EU) 2015/849.

Članak 39.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od [12 mjeseca nakon njezina stupanja na snagu].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.
Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 1.1. Naslov prijedloga/inicijative
- 1.2. Odgovarajuća područja politike u strukturi ABM/ABB
- 1.3. Vrsta prijedloga/inicijative
- 1.4. Ciljevi
- 1.5. Osnova prijedloga/inicijative
- 1.6. Trajanje i financijski utjecaj
- 1.7. Predviđene metode upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

- 2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja
- 2.2. Sustav upravljanja i kontrole
- 2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UTJECAJ PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija rashoda na koje se prijedlog/inicijativa odnosi
- 3.2. Procijenjeni utjecaj na rashode
 - 3.2.1. *Sažetak procijenjenog utjecaja na rashode*
 - 3.2.2. *Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva za poslovanje*
 - 3.2.3. *Procijenjeni utjecaj na odobrena administrativna sredstva*
 - 3.2.4. *Usklađenost s tekućim višegodišnjim financijskim okvirom*
 - 3.2.5. *Doprinos trećih osoba*
- 3.3. Procijenjeni utjecaj na prihode

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća

1.2. Odgovarajuća područja politike

Područje politike: Financijska stabilnost, financijske usluge i unija tržišta kapitala

Aktivnost: Unija tržišta kapitala

1.3. Vrsta prijedloga/inicijative

☒ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **ново djelovanje**

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **ново djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja**¹⁷

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **produženje postojećeg djelovanja**

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **djelovanje koje je preusmjereno na novo djelovanje**

1.4. Ciljevi

1.4.1. Višegodišnji strateški ciljevi Komisije na koje se odnosi prijedlog/inicijativa

Pridonijeti povezanim i pravednijem unutarnjem tržištu s jačim industrijskim temeljima

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni cilj br.

1. Omogućivanje širenja poslovanja platformi

2. Jačanje integriteta platformi;

3. Povećanje transparentnosti platformi u korist ulagatelja.

¹⁷

Kako je navedeno u članku 54. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.4.3. Očekivani rezultati i utjecaj

Navesti učinke koje bi prijedlog/inicijativa trebali imati na ciljane korisnike/skupine.

1. Europski pružatelji usluga skupnog financiranja mogu provoditi svoje osnovne aktivnosti u svim državama članicama i djelovati kao posrednici za projekte u cijelom EU-u.
2. Povećano je povjerenje ulagatelja, posebno kad je riječ o pristupu platformama i prekograničnim ulaganjima.

1.4.4. Pokazatelji rezultata i utjecaja

Navesti pokazatelje koji omogućuju praćenje provedbe prijedloga/inicijative.

Službe Komisije pratile bi učinke odabrane opcije politike na temelju sljedećeg neiscrpnog popisa pokazatelja:

1. Učinci na platforme
 - a. Broj zemalja u kojima su se platforme odlučile uključiti u sustav
 - b. Godišnji volumen transakcija skupnog financiranja u zemljama EU-a
 - c. Baza ulagatelja prema vrsti ulagatelja
 - d. Broj, volumen i vrsta projekata koji su financirani prekogranično
 - e. Volumen prekograničnih tokova ulaganja
2. Izravni troškovi
 - a. Naknade za licenciranje
 - b. Naknade za nadzor i regulatorne naknade
 - c. Troškovi provedbe
3. Neizravni troškovi / neizravne koristi
 - a. Kretanje naknada koje se plaćaju za financiranje projekata / ulaganje
 - b. Razvoj prosječne veličine izdanja

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje je potrebno kratkoročno ili dugoročno ispuniti

Ovim prijedlogom trebali bi se riješiti sljedeći izazovi:

1. Jedinstveno tržište: platforme za skupno financiranje uvelike ovise o „učinku mreže”. Proširenjem poslovanja ne povećava se samo održivost poslovnih modela, već se i osiguravaju veće koristi za korisnike platforme – ulagatelje i vlasnike projekata. Platforme za skupno financiranje trenutačno se suočavaju sa znatnim poteškoćama pri pokušajima proširenja svojeg poslovanja u druge države članice EU-a te je stoga njihovo poslovanje uglavnom ograničeno nacionalnim granicama. Ovom će se inicijativom platformama koje žele poslovati na razini EU-a omogućiti da preko Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala podnesu zahtjev za licencu europskog pružatelja usluga skupnog financiranja, koja će im omogućiti neometano pružanje usluga na cijelom jedinstvenom tržištu.
2. Integritet i sigurnost sektora: skupno financiranje tek se treba afirmirati kao pouzdan i razvijen sektor te su ulagatelji posebno oprezni kad je riječ o prekograničnim ulaganjima. Djelomično je to posljedica različitih skupova pravila donesenih u različitim državama

članicama, zbog kojih nastaje nesigurnost u pogledu primjene zaštitnih mjera, dubinske analize i razine kontrole. Ovom će se inicijativom uvesti prepoznatljiva europska oznaka koja će omogućiti transparentno i sigurno okruženje za financijsko posredovanje, što će ulagateljima omogućiti da se usredotoče na financijsku održivost projekata koje žele poduprijeti.

- 1.5.2. *Dodana vrijednost angažmana Unije (može biti posljedica različitih čimbenika, npr. bolje koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost angažmana Unije” vrijednost je intervencije Unije koja je dodana vrijednosti koju bi inače ostvarile države članice svojim zasebnim djelovanjima.*

Djelovanjem na razini EU-a znatno bi se smanjila složenost te financijsko i administrativno opterećenje za sve ključne dionike, odnosno platforme za skupno financiranje, vlasnike projekata i ulagatelje, te bi se istovremeno osigurali jednaki uvjeti za sve pružatelje usluga koji se koriste istom oznakom EU-a. Nadalje, usklađivanjem bonitetnih pravila, operativnih uvjeta i pravila o transparentnosti za sve relevantne sudionike ostvarile bi se jasne koristi u pogledu zaštite ulagatelja i financijske stabilnosti. Cilj je prijedloga da se usklađivanjem osnovnih obilježja platforme za skupno financiranje utvrdi jedinstveni okvir za definiranje takve aktivnosti skupnog financiranja i postave jasna zajednička pravila za posebna područja.

S obzirom na nove dokaze prikupljene s pomoću savjetovanja s dionicima i vanjskih studija potrebno je odmah djelovati. Cilj je djelovanja na razini EU-a doprinijeti djelotvornom i učinkovitom razvoju usluga skupnog financiranja u EU-u, zaštititi ulagatelja te stabilnosti i djelotvornosti financijskog sustava za gospodarstvo Unije, njezine građane i poduzeća. Procjena učinka priložena Komisijinu prijedlogu omogućuje bolje razumijevanje razloga zbog kojih se navedeni ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije.

- 1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Nova inicijativa

- 1.5.4. *Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima*

Ciljevi ovog prijedloga u skladu su s nizom drugih ključnih politika i inicijativa EU-a, posebno s unijom tržišta kapitala, inicijativom u području financijskih tehnologija (FinTech) i digitalnim jedinstvenim tržištem.

1.6. Trajanje i financijski utjecaj

☐ Prijedlog/inicijativa **ograničenog trajanja**

– ☐ prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG

– ☐ financijski utjecaj od GGGG do GGGG

☒ Prijedlog/inicijativa **neograničenog trajanja**

– provedba s razdobljem uspostave od GGGG do GGGG,

– nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđene metode upravljanja¹⁸

☐ **Izravno upravljanje** Komisije koje obavljaju

– ☐ izvršne agencije

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☒ **Neizravno upravljanje** delegiranjem zadaća provedbe:

☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);

☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu;

☒ tijelima na koja se upućuje u člancima 208. i 209. Financijske uredbe;

☐ tijelima javnog prava;

☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;

☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;

☐ osobama kojima je povjerena provedba posebnih aktivnosti u ZVSP-u u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

N/A

¹⁸

Informacije o načinima upravljanja i upućivanju na Financijsku uredbu dostupne su na internetskim stranicama BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

U skladu s već postojećim mehanizmima europska nadzorna tijela sastavljaju redovita izvješća o svojem radu (uključujući interno izvješćivanje višeg rukovodstva, izvješćivanje odbora i sastavljanje godišnjeg izvješća) i Revizorski sud i Služba Komisije za unutarnju reviziju provode reviziju njihove uporabe resursa i uspješnosti. Praćenje mjera uključenih u prijedlog i izvješćivanje o tim mjerama bit će u skladu s već postojećim zahtjevima te s novim zahtjevima koji proizlaze iz ovog prijedloga.

2.2. Sustav upravljanja i kontrole

2.2.1. Utvrđeni rizici

S obzirom na skromnu veličinu tržišta i njegovu usmjerenost na financijsku potporu malim poduzećima u ranoj fazi poslovanja, nisu utvrđeni znatni rizici za gospodarsku i financijsku stabilnost ni drugi rizici. Treba napomenuti da su projekti koji se nude na platformama za skupno financiranje povezani s vrlo visokim rizicima, ali to je uzeto u obzir u upozorenjima o riziku za ulagatelje i drugim zaštitnim mjerama, čime se osigurava da je ulagatelj upoznat s odabranim okruženjem, koje nije usporedivo s okruženjem za proizvode štednje, ali osigurava prostor za potporu pothvatima. Same platforme ne smiju sudjelovati kao ulagatelji u ponude ni pružatelji usluge provedbe ponude odnosno prodaje, već samo olakšavaju transakcije među strankama.

2.2.2. Predviđene metode kontrole

Već su uspostavljeni sustavi upravljanja i kontrole predviđeni uredbama o europskim nadzornim tijelima. Europska nadzorna tijela blisko surađuju sa Službom Komisije za unutarnju reviziju kako bi se osigurala primjena odgovarajućih standarda u svim područjima okvira unutarnje kontrole. Ti će se mehanizmi u skladu s ovim prijedlogom primjenjivati i na ulogu europskog nadzornog tijela.

Nadalje, svake financijske godine Europski parlament, na temelju preporuke Vijeća, izdaje svakom europskom nadzornom tijelu razrješnicu za izvršenje njegova proračuna.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu.

Za potrebe suzbijanja prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih radnji, odredbe Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) primjenjuju se na europska nadzorna tijela bez ograničenja.

Europska nadzorna tijela imaju posebnu strategiju suzbijanja prijevara i pripadajući akcijski plan. Pojačana djelovanja europskih nadzornih tijela u području borbe protiv prijevara bit će u skladu s pravilima i smjernicama iz Financijske uredbe (mjere suzbijanja prijevara u okviru dobrog financijskog upravljanja), OLAF-ovim politikama za sprečavanje prijevara, odredbama iz Strategije Komisije za borbu protiv prijevara (COM(2011)376) te s odredbama iz Zajedničkog pristupa decentraliziranim agencijama EU-a (srpanj 2012.) i pripadajućeg plana.

Nadalje, u uredbama o osnivanju europskih nadzornih tijela i u financijskim uredbama europskih nadzornih tijela utvrđene su odredbe o izvršenju i kontroli proračuna europskih nadzornih tijela te o primjenjivim financijskim propisima, uključujući propise o sprečavanju prijevara i nepravilnosti.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UTJECAJ PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija rashoda na koje se prijedlog/inicijativa odnosi

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj [Naslov.....]	Dif./nedif. ¹⁹	zemalja EFTA-e ²⁰	zemalja kandidatkinja ²¹	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
1.a	12 02 06 ESMA	Dif./nedif.	Br.	Br.	Br.	Br.

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj [Naslov.....]	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
[...]	[...][XX.YY.YY.YY] [...]	[...]	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

¹⁹ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

²⁰ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

²¹ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalne zemlje kandidatkinje sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni utjecaj na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog utjecaja na rashode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira:	Broj	[Naslov.....]
--	-------------	------------------------

GU: <.....>			Godina 2019.	Godina 2020.	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)			UKUPNO
Glava 1.: Odobrena sredstva za poslovanje	Preuzete obveze	(1)	0,764	1,637						2,401
	Plaćanja	(2)	0,764	1,637						2. 401
Glava 2.:	Preuzete obveze	(1a)								
	Plaćanja	(2a)								
Glava 3.:	Preuzete obveze	(3a)								
	Plaćanja	(3b)								
UKUPNA odobrena sredstva za ESMA-u	Preuzete obveze	=1+1a +3a	0,764	1. 637						2. 401
	Plaćanja	=2+2a +3b	0,764	1. 637						2. 401

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira:	5	„Administrativni rashodi”
--	----------	---------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2019.	Godina 2020.	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)			UKUPNO
GU: <.....>									
• Ljudski resursi		0,401	0,995						1,396
• Ostali administrativni rashodi		0,091	0,236						0,327
GLAVNA UPRAVA <.....> UKUPNO	Odobrena sredstva								

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 5 višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne preuzete obveze = ukupna plaćanja)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2019.	Godina 2020.	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)			UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1 – 5 višegodišnjeg financijskog okvira	Preuzete obveze	0,764	1. 637						2. 401
	Plaćanja	0,764	1. 637						2. 401

3.2.2. Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva [tijela]

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Odobrena sredstva za preuzete obveze u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate			Godina N		Godina N+1		Godina N+2		Godina N+3		unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)						UKUPNO	
	REZULTATI																	
	⇓	Vrsta 22	Prosječni trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj
POSEBNI CILJ br. 1 ²³ ...																		
- Rezultat																		
- Rezultat																		
- Rezultat																		
Međuzbroj za posebni cilj br. 1																		
POSEBNI CILJ br. 2...																		
- Rezultat																		
Međuzbroj za posebni cilj br. 2																		
UKUPNI TROŠAK																		

²² Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

²³ Na način opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Procijenjeni učinak na ljudske resurse [tijela]

3.2.3.1. Sažetak

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena administrativna sredstva.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena administrativna sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina 2019.	Godina 2020.	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)			UKUPNO
--	------------------------	------------------------	----------------------	----------------------	---	--	--	---------------

Dužnosnici (razred AD)	2	6						8
Dužnosnici (razred AST)								
Ugovorno osoblje	1	1						2
Privremeno osoblje								
Upućeni nacionalni stručnjaci								

UKUPNO	3	7						
---------------	----------	----------	--	--	--	--	--	--

Očekivani utjecaj na osoblje (dodatni ekvivalenti punog radnog vremena) – plan radnih mjesta

Funkcijska skupina i razred	Godina N	Godina N+1	Godina N+2	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)
AD16				
AD15				
AD14				
AD13				
AD12				
AD11				
AD10				
AD9				

AD8				
AD7				
AD6				
AD5				
AD ukupno				
AST11				
AST10				
AST9				
AST8				
AST7				
AST6				
AST5				
AST4				
AST3				
AST2				
AST1				
AST ukupno				
AST/SC 6				
AST/SC 5				
AST/SC 4				
AST/SC 3				
AST/SC 2				
AST/SC 1				
AST/SC ukupno				
SVEUKUPNO				

Očekivani utjecaj na osoblje (dodatno) – vanjsko osoblje

Ugovorno osoblje	Godina N	Godina N+1	Godina N+2	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)
Funkcijska skupina IV. Funkcijska skupina III. Funkcijska skupina II. Funkcijska skupina I.				
Ukupno				

Upućeni nacionalni stručnjaci	Godina N	Godina N+1	Godina N+2	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)
Ukupno				

Navesti datum predviđenog zapošljavanja te prema tome prilagoditi iznos (ako se zapošljava u srpnju, uzima se u obzir samo 50 % prosječnog troška) i iznijeti daljnja objašnjenja u prilogu.

3.2.3.2. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa za matičnu glavnu upravu

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u cijelom iznosu (ili najviše do jednog decimalnog mjesta)

	Godina 2020.	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)		
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeni djelatnici)							
XX 01 01 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)							
XX 01 01 02 (Delegacije)							
XX 01 05 01 (Neizravno istraživanje)							
10 01 05 01 (Izravno istraživanje)							
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)²⁴							
XX 01 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)							
XX 01 02 02 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)							
XX 01 04 yy ²⁵	u sjedištima ²⁶						
	- u delegacijama						
XX 01 05 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)							
10 01 05 02 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)							

²⁴ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

²⁵ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

²⁶ Uglavnom za strukturne fondove, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski ribarski fond (EFR).

Ostale proračunske linije (navesti)							
UKUPNO							

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse pokrit će se odobrenim sredstvima koja su već namijenjena upravljanju djelovanjem i/ili koja su preraspoređena unutar glavne uprave te, prema potrebi, iz bilo kojih dodatnih sredstava koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

Opis izračuna troškova za ekvivalent punog radnog vremena trebao bi biti uključen u Prilog V. odjeljak 3.

3.2.4. *Usklađenost s tekućim višegodišnjim financijskim okvirom*

- ☐ Prijedlog/inicijativa u skladu je s postojećim višegodišnjim financijskim okvirom.
- ☐ Prijedlog/inicijativa povlači za sobom reprogramiranje relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti odgovarajuće proračunske linije i iznose.
--

- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta za financijsku fleksibilnost ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira²⁷.

Objasniti što je potrebno te navesti odgovarajuće proračunske linije i iznose.
--

²⁷ Vidjeti članke 11. i 17. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020.

3.3. Procijenjeni utjecaj na prihode

- ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski utjecaj na prihode.
- ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski utjecaj:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☐ na razne prihode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska linija u okviru prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću proračunsku godinu	Uticaj prijedloga/inicijative ²⁸						
		Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)		
Članak								

Za razne namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

[...]

PRILOG zakonodavnom financijskom izvještaju za Prijedlog uredbe o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća

Primijenjena metodologija i glavne temeljne pretpostavke

Troškovi povezani sa zadaćama odobravanja i nadzora europskih pružatelja usluga skupnog financiranja koje provodi ESMA procijenjeni su prema trima kategorijama troškova: troškovi osoblja, administrativni troškovi i operativni troškovi²⁹.

Prema Komisijinim trenutačnim preliminarnim procjenama za zadaće odobravanja i nadzora pružatelja usluga skupnog financiranja bit će potrebna 4 nova zaposlenika u 2019. i 9 novih zaposlenika u 2020. To bi bili dodatni zaposlenici, uz postojeće osoblje koje trenutačno radi u ESMA-i i čije se plaće isplaćuju iz trenutačnog proračuna za ESMA-u. Troškovi bi se pokrili sredstvima iz proračuna EU-a kako se sektor koji je tek u razvoju ne bi opteretio neproporcionalnim naknadama. Prikupljat će se doprinosi pružatelja usluga skupnog financiranja kojima je izdano odobrenje za rad u okviru ovog sustava, ali uz primjenu gornje granice, kako je podrobno navedeno u tekstu prijedloga.

Potreba za povećanjem broja zaposlenika odraz je dodatnih zadaća koje se ESMA-i povjeravaju ovom Uredbom, a povezane su s koordinacijom i nadzorom europskih pružatelja usluga skupnog financiranja:

- priprema postupaka izdavanja odobrenja i upravljanje tim postupcima;
- uspostava i održavanje središnjeg registra;
- izrada tehničkih standarda predviđenih Uredbom;
- pregled obrazaca s ključnim informacijama za ulaganje;
- priprema preuzimanja zadaća koordinacije i kontinuiranog nadzora europskih pružatelja usluga skupnog financiranja;

²⁸ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi umanjani za 25 % na ime troškova naplate.

²⁹ Operativni troškovi uključuju i troškove prevođenja i troškove informacijske tehnologije.

- godišnje praćenje ključnih pokazatelja uspješnosti i izvješćivanje o njima.

Te nove zadaće utvrđene su u predloženoj Uredbi i dodatno detaljno objašnjene u obrazloženju. Među ostalim uključuju sljedeće: izdavanje odobrenja za rad i registraciju europskih pružatelja usluga skupnog financiranja, nadzor registriranih europskih pružatelja usluga skupnog financiranja, što zahtijeva periodičke kontakte s rukovodstvom/osobljem subjekata koji se nadziru, odgovaranje na upite, pritužbe ili zahtjeve nacionalnih nadležnih tijela ili potrošača, praćenje usklađenosti sa zahtjevima za europske pružatelje usluga skupnog financiranja utvrđenima u Uredbi o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja, zahtijevanje informacija od europskih pružatelja usluga skupnog financiranja ili od osoba uključenih u upravljanje subjektima, provedba izravnog nadzora, pregled evidencije i saslušanje osoba u pogledu navodnih povreda ove Uredbe, pregled obrazaca s ključnim informacijama za ulaganje u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi te prijevod potrebnih dokumenata. ESMA bi mogla obavljati i zadaću oduzimanja odobrenja za rad izdanog europskom pružatelju usluga skupnog financiranja i poduzimati druge nadzorne mjere navedene u Uredbi o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja.

U sljedećem se odjeljku navode opće pretpostavke za izračun dodatnih resursa, troška dodatnih zaposlenika i dodatne IT infrastrukture.

Opće pretpostavke koje se primjenjuju pri izračunu dodatnih resursa

Pri izračunu dodatnih resursa primijenjene su pretpostavke koje se navode u nastavku.

Pretpostavlja se da će se Uredba početi primjenjivati početkom 2019. i ta će se godina iskoristiti kako bi se ESMA pripremila za izradu nacrt regulatornih tehničkih standarda i tehničkih savjeta te za pripremu procesa i postupaka. Na temelju broja platformi za skupno financiranje koje trenutačno postoje na tržištu, njihove veličine, aktivnosti, općih uvjeta na tržištu i broja platformi koje su već pokušavale proširiti svoje poslovanje izvan svojih granica, procjenjuje se da će ESMA nadzirati oko 25 subjekata.

Pretpostavlja se da će dodatni zaposlenici biti ili stalno ili ugovorno osoblje. Pretpostavlja se da su prosječni godišnji ukupni troškovi³⁰ za stalno osoblje 173 000 EUR, a za ugovorno osoblje 86 000 EUR. Ako se uključe troškovi za mirovine i za zapošljavanje, dok administrativni i operativni troškovi povezani s osobljem spadaju u posebnu kategoriju, u tablici u nastavku sažeto su prikazani ukupni godišnji prosječni troškovi prema kategoriji osoblja.

Tablica 1. Troškovi osoblja

Kategorija osoblja	Ukupni prosječni godišnji troškovi osoblja za 2019. (*)	Ukupni prosječni godišnji troškovi osoblja za 2020. (*)
Dužnosnik	158 020 EUR	153 687 EUR
Ugovorni djelatnik	85 640 EUR	72 640 EUR

³⁰

Osim troškova za mirovine i za zapošljavanje, ali uključujući operativne (npr. troškovi službenih putovanja) i administrativne troškove (npr. za baze podataka, sastanke, pravni troškovi) povezane s osobljem.

(*) Uključuje sljedeće: troškove zapošljavanja, plaće i naknade, mirovinske doprinose, ostale troškove (osposobljavanje, medicinski troškovi, školovanje, upravljanje osobljem). Nisu uključeni administrativni (npr. troškovi službenih putovanja) i operativni troškovi (npr. za baze podataka, sastanke, pravni troškovi) povezani s osobljem.

Izračun broja dodatnih zaposlenika

U tablici 2. prikazan je predviđeni broj zaposlenika koji će ESMA-i biti potreban za obavljanje funkcija utvrđenih ovom Uredbom.

Tablica 2. Ukupni godišnji broj zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena

	2019.	2020.
AD	2	6
UO	1	1
Ukupno	3	7

Buduće potrebe, za razdoblje nakon 2020., izračunat će se i raspodijeliti u kontekstu budućeg višegodišnjeg financijskog okvira.

Ostali rashodi

Ostali rashodi, primjerice za uspostavu registra, baza podataka i ostalo, uključeni su u operativne troškove u tablici 3. Pretpostavlja se da će troškovi informacijske tehnologije za obje godine, 2019. i 2020., iznositi 250 000 EUR, nakon čega će pasti na 50. Troškovi prevođenja uvršteni su u redak za operativne troškove i iznose 350 000 EUR godišnje.

Ukupni rashodi za razdoblje 2019.–2020.

Uzimajući u obzir navedene pretpostavke, u tablici u nastavku prikazani su ukupni procijenjeni iznosi za pripremu i za zadaće nadzora i odobravanja koje ESMA treba obaviti u razdoblju 2019.–2020.

Tablica 3. Ukupni rashodi ESMA-e povezani s europskim pružateljima usluga skupnog financiranja u razdoblju 2019.–2020., u EUR

	2019.	2020.
Rashodi za osoblje	401 680 EUR	994 760 EUR
Administrativni rashodi	90 720 EUR	236 040 EUR
Operativni rashodi	271 600 EUR	656 200 EUR
Ukupni rashodi	764 000 EUR	1 887 000 EUR
Naknade koje se naplaćuju licenciranim subjektima (*)	0	25 x 10 000 EUR

Ukupna sredstva prikupljena od sektora	0	250 000 EUR
Ukupni učinak na proračun EU-a	764 000 EUR	1 637 000 EUR